

Mandagen den 14de November 1881.

Mødet aabnedes Kl. 6,20.

— I Skrivelse af 5te November havde Overpræsidenten underrettet Forsamlingen om, at der under Borgmester Knudsens Permission i 8 à 10 Dage fra den 8de s. M. at regne var meddelt Raadmand Abrahams Konstitution som Borgmester for Magistratens 3die Afdeling.

— Overpræsidenten havde under 1ste November tilstillet Forsamlingen følgende Skrivelse fra Forretningsudvalget for Tilveiebringelsen af Niels Juels Mindesmærke, dateret 21de Oktober d. A.:

„Efter at Niels Juels Statue nu er opstillet paa den dertil med den høie og ærede Kommunalbestyrelses Samtykke bestemte Plads, har undertegnede Udvalg først at aflægge Kommunalbestyrelsen sin Tak for det betydelige Bidrag, som af Kommunens Legater er blevet ydet til dette Foretagende, og uden hvilket det ikke vilde kommet i Stand.

Dernæst skal Udvalget ved denne Skrivelse tillade sig at bekræfte, hvad alt er udtalt i vort Andragende om oven nævnte Understøttelse, og hvad Indbydernes Ordfører ved Afsløringsfesten gjentog, nemlig:

at Niels Juels Monument er og skal forblive Kjøbenhavns Kommunes Eiendom, saaledes at kun den er raadig derover, men ogsaa ansees for lige villig og pligtig til at sørge for dets Bevaring og Vedligeholdelse, en Pligt, som vi haabe aldrig vil være Kommunen ukjær eller falde den besværlig.“

Formanden ansaa det for en Selvfølge, at Kommunalbestyrelsen var villig til at overtage Monumentets Vedligeholdelse.

Hermed toges Sagen til Efterretning.

— Af d'Hrr. Reimann og H. Hansen, hvøm det havde været overdraget at revidere Regnskaberne for de Forsamlingen underlagte Legater for Regnskabsaaret 1880—81, var der under 2den November afgivet følgende Betænkning:

„Som Følge af det paa os faldne Valg have vi foretaget Revision af Borgorrepræsentanternes Legatregnskaber for Aaret 1880—81 og finde os som Resultat af samme foranledigede til følgende Bemærkninger:

Vi indstille, at følgende Poster henstaa til Observation og Berigtigelse i et følgende Regnskab:

- 1) Etatsraadinde Koføeds Legat C. B. 11. Anna Elisabeth Møller har ikke faaet udbetalt den hende for 2det Halvaar 1879 tilkommende Legatportion.
- 2) Soldins Stiftelse. Udsættelsen til Regnskabet 1878—79. — Saldoen fra forrige Aar er opført for lidt med 29 Kr. 24 O.
- 3) Baronesse Caroline Marie Hambroes Legat. Udsættelsen til Regnskabet 1878—79.
- 4) Mitchells Legat. Udsættelsen til Regnskabet 1879—80.

I Henhold til Regnskabsførerens Oplysninger indstille vi, at Udsættelsen til Regnskabet for Kaas's Overskudslegat for 1877—78 bortfalder.

Joseph Hambroes Legat har indestaaende i Sparekassen et større Beløb; efter Fundatsens § 10 skulle disse imidlertid anbringes i gangbare danske Statspapirer.

Der er enkelte Regnskaber, der stadig slutte med en mindre Underbalance; vi henstille til Legatudvalget at søge dette ændret.

Det Kgl. Akademi for De Skønne Kunster
Akademiraadet
Att: Karen Zahle
Kongens Nytorv 1
Postboks 3059
1021 København K

Dato:

J.nr. 341:143.0001/02

Monumentet for Niels Juel

Kære Karen Zahle

Tak for Deres brev af 11. september 2002.

Jeg skal ærligt indrømme, at jeg finder Deres brev overraskende set i lyset af, at Bygge- og Teknikforvaltningen endnu ikke har fremlagt forslag til omlægning af Holmens Kanal.

Jeg kan oplyse Dem om, at Bygge- og Teknikudvalget i oktober 2002 forventes at drøfte omlægningen af Holmens Kanal, specielt muligheden for at ændre placeringen af monumentet.

Først på dette tidspunkt, når der findes et konkret forslag til diskussion, vil jeg deltage i en debat om en eventuel flytning.

Med venlig hilsen

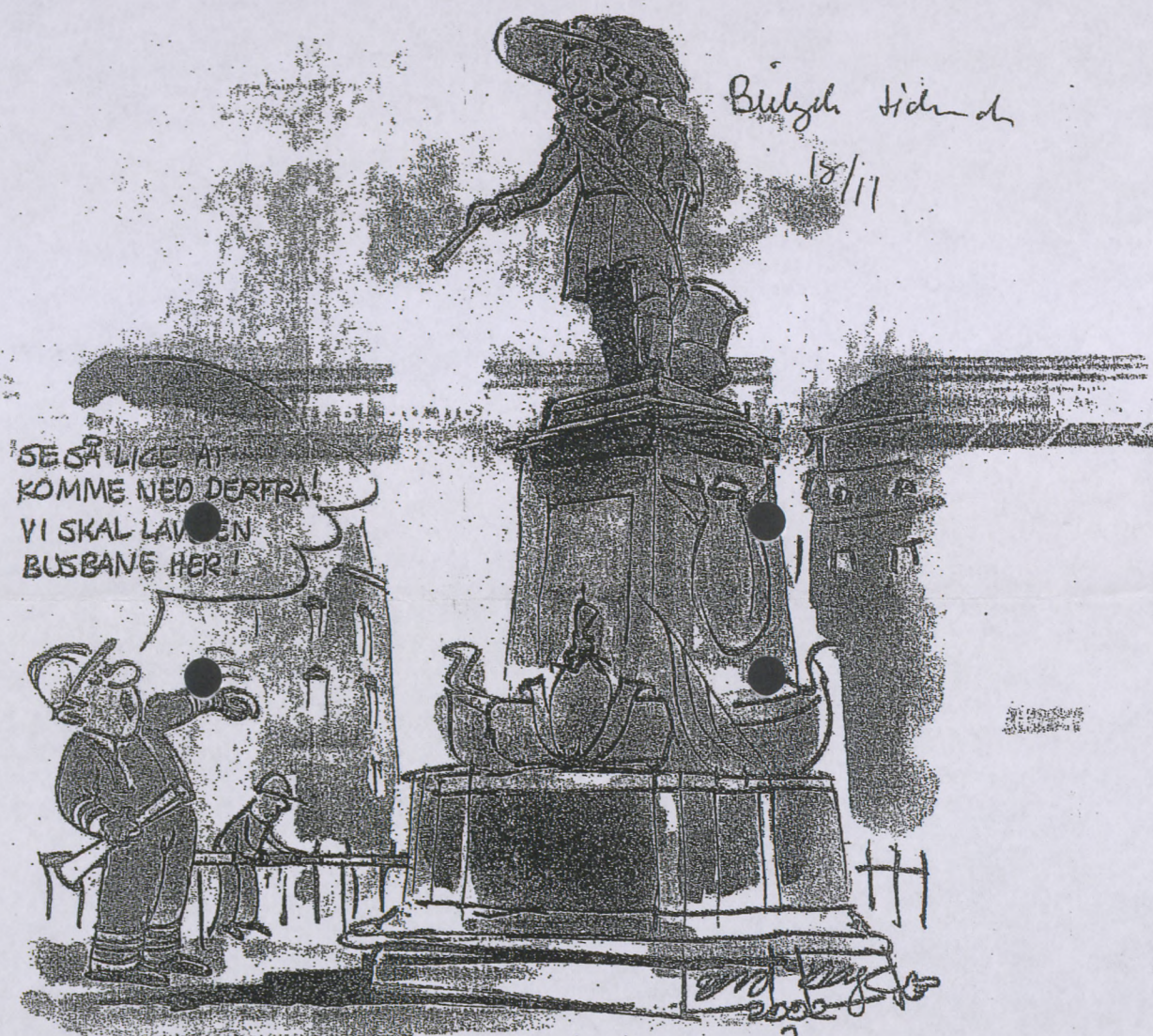
Søren Pind

Rådhuset
1599 København VTelefon
33 66 33 66Direkte telefon
33 66 26 26Telefax
33 66 70 80E-mail
Borgmesteren@btf.kk.dk

www.btf.kk.dk

26/9-02

05.14.10 601-0041

Admiral truet af busbane

Nederlag: En af kongerigets mest berømte søhelte, Niels Juel, er på vej i skammekrogen. Hvad svenskerne ikke magtede, er en kommunal busbane ved at ordne.

AF CHRISTIAN BRØNDUM

En af kongerigets største søhelte, admiral Niels Juel, besejrede svensken i adskillige søslag. Mest berømt er slaget i Køge Bugt, hvor han sænkede en langt stærkere svensk flåde 1. juli 1677.

Men nu er Københavns kommune ved at ordne, hvad svenskerne ikke kunne. Statu-

en af Niels Juel, som siden 1881 har knejset på Holmens Kanal tæt ved Holmens Kirke med admiralens knogler, står for fald.

Admiral Niels Juel, hvis statue blev rejst af taknemmelige borgere, vil blive fældet af en kommunal busbane.

»Det her giver mindelser om Maos kulturrevolution. Han fjernede også de gamle monumenter,« fastslår museumsinspektøren på Orlogsmuseet på Christianshavn, Jakob Seerup.

Mere alvorligt mener han, at København bør bevare de få, historiske fingeraftryk, der endnu er tilbage i byen. Uden admiralen, der på sin sokkel læner sig op af en mortérkanon og med løftet kommandostav giver tegn til at starte

slaget, vil byen blive efterladt med endnu et kedeligt vej-kryds.

Politikerne tøver

Det er den nye Metrostation på Kgs. Nytorv, der er det kommunale påskud for attentatet. Politikerne i Københavns kommunes bygge- og teknikudvalg arbejder med en plan om at samle bybusserne på Kgs. Nytorv ved Metrostationen, og det betyder, at busserne skal have plads på Holmens Kanal til at svinge ind på Kgs. Nytorv på Magasin-siden. Derfor skal admiralen parkeres i en skammekrog på Havnegades kommende havnefront, hvor Peder Skramsgade (en anden søhelt, red) udmunder.

I forvaltningens indstilling til udvalget er mordet på admiralen oversukret med smukke formuleringer om, at statuen vil stå meget flottere nede ved vandet.

Men tilsyneladende er politikerne godt klar over, at denne sag er pinagtig. Den har været på udvalgets dagsorden flere gange de sidste to år, men da der var lagt op til en afgørelse på udvalgs mødet 2. oktober, tøvede politikerne endnu engang.

Sagen blev drøftet - og udsat, formentlig til et møde i december.

Niels Juel tøvede ikke, da han i 1677 jog sine orlogsskibe tværs gennem den svenske flåde, erobrede vindsiden og sænkede svensken - en manøvre, der slog samtidens

søkrigskyndige med forbløffelse. Admiralens bedrifter kan man læse om i en sang, som de fleste kender, nemlig kongesangen, »Kong Christian stod ved højen mast: «Niels Juel gav agt på stormens brag: Nu er det tid. Han hejsede det røde flag og slog på fjenden slag i slag».

Salmeskriver Kingo har begået hans gravskrift, som nok kan få en slatten civilist til tage kasketten af: »Stå vandringsmand, og skue en søhelt an i sten, og er du selv ej flint, er da hans døde ben, thi det er hr. Niels Juel! Hvis marv og ben og blod med fyrigt hjerte for sin konges ære stod!»

Tag lige den.

cbr@berlingske.dk

Foto: TORBEN STROYER

SØHELT – Før det besluttes, om Niels Juel-statuen skal flyttes, skal beslutningen endeligt godkendes af bygge- og teknikudvalget. Det sker formentlig i december.

Flytning af statue vækker vrede

Niels Juel-statuen skal ifølge Københavns Kommune flyttes til Havnegade efter over 100 år ved Nationalbanken. Flytningen skal forbedre trafikforholdene i området, men Orlogsmuseet vil kæmpe hårdt mod kommunens planer.

DEBAT

Af STEFFEN HOU

I over 100 år har søhelten Niels Juel skuet ud over Holmens Kanal, men han risikerer snart at skulle spejle efter den svenske fjende fra Havnegade.

Københavns Kommune foreslår at flytte Niels Juel-statuen fra Holmens Kanal for i stedet at opstille det store gamle monument ud for Peder Skrams Gade ved havnefronten. Årsagen er ifølge kommunen, at statuen generer trafikken med sin nuværende placering ved Nationalbanken.

»Det er nødvendigt at flytte statuen for bl.a. at skabe bedre forhold for busserne og cyklisterne i området, efter at trafikken er blevet omlagt med Metroens åbning. Den nuværende placering er derfor uhensigtsmæssig,« siger Jon Pape, der er vicedirektør i Vej & Park ved kommunen.

Kommunens planer om at flytte søhelten, der forsvarede Danmark mod svenskerne i Køge Bugt for over 300 år siden, vækker

imidlertid vrede på Orlogsmuseet, der har til opgave at værne om flådens historie.

»Statuen skal ikke forvises fra sin nuværende placering, da monumentet er et markant minde i bybilledet om både Københavns og flådens historie,« siger museumsinspektør Jakob Seerup.

Han mener, at en flytning er ensbetydende med, at kommunen automatisk nedtoner et væsentligt punkt i flådens historie.

»Placeringen af Niels Juel-statuen symboliserer den betydning Holmens Kanal og Bremerholmen tidligere havde for den danske flåde. Det er derfor uacceptabelt at flytte statuen,« siger Jakob Seerup, der samtidig slår fast, at Orlogsmuseet vil kæmpe hårdt for, at kommunens forslag skrinlægges.

»Og ærligt talt. Jeg forstår ikke argumentet, at statuen er uhensigtsmæssig for trafikken. Statuen har stået samme sted i over 100 år uden at spærre for trafikken,« siger Jakob Seerup.

Kommunal uenighed
Bygge- og teknikudvalgets næstformand og medlem af Enhedslisten, Mikkel Warming, forsvare dog kommunens planer. Han mener, at omlægningen af vejbaner og Metroens åbning har medført øget trafik i området.

»Der er ingen tvivl om, at vi vil få en bedre trafikløsning ved at flytte statuen. Og udvalgets tanke er

samtidigt, at statuen vil få en mere værdig placering ved havnefronten, end at Niels Juel i dag skal stå og dirigere trafikken,« siger Mikkel Warming.

Han medgiver dog at være villig til at gå nærmere ind i sagen, såfremt flytteplanerne vækker stærke følelser og gode argumenter blandt byens borgere og interesseorganisationer.

Mette Jensen er en af de borgere, som undrer sig over flytteplanerne.

»Jeg passerer forbi statuen hverdag, og jeg synes, det er farligt, hvis vi ændrer for meget ved byens historie. Vi har nogle samlingspunkter, som er vigtige at bevare,« siger Mette Jensen, mens hun venter på bussen klods op ad statuen.

Københavns Kommune er imidlertid ikke ubetinget enig, slår vicedirektør Jon Pape fast.

»Vi har dyb respekt for Niels Juel-statuen og borgernes mening, men vores forslag om en flytning er bl.a. også med til at rejse spørgsmålet, om vi nødvendigvis skal bevare de gamle monumenter, som de er i dag,« siger Jon Pape, der konstaterer, at København konstant udvikler sig, og det er kommunen tvunget til at tage højde for i byplanlægningen. Før det besluttes, om statuen skal flyttes, skal beslutningen endeligt godkendes af bygge- og teknikudvalget. Det sker formentlig i december.

jpk@jp.dk

Samle udenlandske virksomheder i Øresundsregionen, men det seneste år er gået trægt.

INVESTERING

Af CARL JOHAN CORNELIUSSEN

Øresundsregionen skulle være det store internationale center for biotekvirksomheder.

Med Silicon Valley i USA som forbillede blev Medicon Valley skabt i 1997, og arbejdet med at tiltrække udenlandske virksomheder og skabe udvikling over Sundet blev straks indledt. En stor del er lykkedes,

Capacity gjort op, hvordan det står til, og der er nogle hurdler, som driller.

Organisationen har analyseret, hvor der er styrker, og hvor der er svagheder efter de første fem år. Der er styrker på forskning og udvikling, men der mangler penge og strategisk styring. Og de helt tørre tal viser, at det måske ikke går helt så godt, som det gerne skulle.

Siden 2000 er det gået lidt nedad. Da etablerede 16 biotekvirksomheder sig i regionen, i 2001 var det 14, og i år er det kun otte. I alt er der omkring 70 farmavirksomheder i regionen med lokomotiver som Novo Nordisk, Lundbeck, Leo

Men med den store analyse i hånden håber organisationen på bedre tider.

»Nu har vi et materiale at gå ud fra. Vi mærker nedgangen, men den er ikke så tydelig. Vi tror, vi får fem til ti hertil næste år, men det akademiske aspekt må løftes. Det er et budskab til vores bagland,« siger O. Rolf Larsen, direktør for Copenhagen Capacity, med henvisning til, at der mangler penge til forskning.

Mangel på penge

Lægemiddelindustrien er verdens største og ofte meget profitabel.

Faktisk er Danmarks medicinske eksport større end landsbrugseksporten.

Branche med problemer

Eventyret om Medicon Valley i Øresundsregionen er kun delvist lykkeligt. Problemer med samarbejde mellem virksomheder og universiteter og manglende penge til forskningen præger biotekbranchen i regionen.

BIOTEK

Af CARL JOHAN CORNELIUSSEN

Medicon Valley skulle være en region med et blomstrende erhvervsliv inden for biotek. Det skulle fungere i tæt samsprog med forskere på universiteter og hospitaler, så der i sidste ende blev skabt god medicin og mange arbejdspladser. Men nu efter fem år har Copenhagen Capacity, der arbejder med introduktion af Øresundsregionen, lavet en rapport om Medicon Valley eventyret.

Den viser, at der godt nok er en del styrkeområder, men der er også problemer.

»Jeg vil gøre opmærksom på, at rapporten afslører ufuldkommenheder. Arbejdskraftmæssigt er vi i et lukket system. Det er et dybt problem, at har man brug for forskere, tager man dem fra et andet sted i systemet. Det skaber flaskehalse,« siger Povl Krogsgaard-Larsen, rektor for Danmarks Farmaceutiske Højskole, i forbindelse med fremlæggelsen af rapporten "Commercial Attractiveness of Biomedical R&D in Medicon Valley" fra Copenhagen Capacity.

Rapporten har fire anbefalinger om, hvordan Medicon Valley kan styrkes:

► Der skal flere penge til den akademiske forskning ved universiteterne. På det område er regionen langt dårligere stillet end andre biotek-regioner. Der gives meget få penge fra det offentlige.

► Forudsætningerne for i sidste ende at få en forretning ud af forskningen gennem færdige lægemidler mangler også. Der skal bedre strategisk styring til tidligt i forløbet, når en forsker har gjort en opdagelse, der har potentiale til at blive et godt produkt.

► Regionen skal også gøres mere attraktiv for kliniske forsøg. Det vil sige, når et lægemiddel skal afprøves. I dag er et af problemerne, at sagsbehandlingen omkring tilladelser er meget lang.

► Desuden er det gået meget trægt med integrationen mellem den svenske og danske side. Faktisk er der et meget stærkt biotekmiljø i Lund omkring universitetet, men blandt andet forskelle i skat og arbejdsmarked hindrer en integration.

»Det virkeligt store potentialer ligger i samarbejdet mellem virksomhederne og de akademiske institutioner,« siger Povl Krogsgaard-Larsen.

Hård konkurrence

Og universiteterne vil gerne være med, men mangler penge.

»Vi ønsker at skabe direkte kontakt mellem forskning og virksomhed. Det er også et område med arbejdspladser i. Men for at kunne kommercialisere skal der være forskning, og vi mangler 100 mio. kr.

KONKLUSION – Copenhagen er en del styrkeområder, men

alene til bygningsændringer for molekylær forskning, men vi opslår otte professorater inden for innovativ forskning,« siger Ralf Hemmingsen, dekan på det sundhedsvidenskabelige fakultet på Københavns Universitet.

Han påpeger, at konkurrencen er meget hård, og siger, at der endnu ikke er

NÆRSYNET?

Forestil dig en hverdag uden briller og linsér.

LASERSYN

Lad os "skræddersy" dit syn med den nyeste laserteknik.

Behandlingen er smertefri, hurtig og sikker.

Fingrene fra admiralen

Af Peter Thygesen

Admiral Niels Juel bankede for 325 år siden den svenske flåde godt og grundigt ved et spektakulært slag i Køge Bugt. Det sikrede admiralen en smuk plads i danmarkshistorien, en Elefantorden, en kæmpeformue og en statue i Holmens Kanal. Men nu føldes Niels Juel alligevel – af en flåde af gule HT-busser.

Anført af borgmester Søren Pind (V) overvejer Bygge- og Teknikudvalget på Københavns Rådhus nemlig at flytte Theobald Steins marmorstatue af søhelten fra 1881 for at give bedre plads for trafikken i Holmens Kanal. Og der opereres med to alternativer – enten at move det stærkt symboladede kunstværk 20 meter – tættere på Danske Banks hovedsæde i Peschiers Gård – eller at rive monumentet op med rode og flytte det til en påtænkt promenade i Havnegade.

»Forvaltningen har konstateret, at monumentet for Niels Juel i dag står uheldigt klemt i Holmens Kanal af de omgivende bygninger og den stærke trafik og vurderes med en flytning at få en egen og bedre plads i byrummet«, hedder det i en skrivelse fra Bygge- og Teknikudvalget.

Men flytteplanerne for Danmarks absolut største søhelt afføder stærke reaktioner fra hans fans.

»Det er en skammelig beslutning«, siger Ejgil Bank Olesen, der er provst i Holmens Kirke, hvor Niels Juel ligger begravet i en forgyldt kobbersarkofag.

»Statuen indgår i et meget flot byrum, hvor kunstværker og de omliggende bygninger spiller op mod hinanden. Hvis statuen flyttes, ødelægges dette sær-

prægede rum, som der i forvejen ikke er for mange af i København. Og det er både ærgerligt og forkert, at Niels Juel skal flyttes af en trafikregulering, når man trods alt forsøger at få noget af trafikken ud af byen«, siger Holmens provst, der heller ikke bifalder forslaget til en ny placering ud for Peder Skrams Gade.

»Det er som at sætte ham

i skammekrogen – og så oven i købet på en ydmyg adresse meget tæt på vor tids sverigesbåde. Det er grotesk. Seriøse alternativer kunne være opkørslen fra Christians Brygge eller for enden af Nyhavn, hvor Niels Juel kunne stå som en lokal udgave af Frihedsgudinden«, mener provsten, der bl.a. er sjælesørger for søværnets mænd og kvinder.

Danskeren Niels Juel blev født i Oslo i 1629. Som ung mand blev han page for den senere kong Frederik III, hvorefter han gik i lære i den stolte, hollandske armada. Som 27-årig vendte han hjem til Danmark og blev chef for Holmen, som lå tæt på det sted, hvor Juels statue står i dag. Allerede som ung søofficer hentede Niels Juel sig hæder og ære, men

HELT. Planerne om at flytte Niels Juel vækker bestyrtelse. — Foto: Martin Lehmann

det var under Skånske Krig (1675-79), at han udødeliggjorde sit navn under store søslag ved Gotland, Øland, Møn og Køge Bugt og dermed skaffede Danmark sejr.

I forbindelse med 200-året for slaget i Køge Bugt blev det besluttet at rejse en statue af manden, der senere blev berømt i sangen 'Kong Kristjan stod ved højen mast' med linjerne »Fly, skreg de, fly, som ved et skjul! Hvo kan bestå for Danmarks Juel i strid?«. Theobald Stein vandt konkurrencen og skabte et overdådigt monument med Juel på flagskibet 'Christianus Quintus'. Admiralen har en løftet kommandostav i hånden, han støtter foden på en kanon, og så vrimler det ellers med ankre, kugler, tovværk, skibsstævne, rigsvåbner, laurbær og sejrssymboler.

Borgmester Pind oplyser, at han ikke har taget endelig stilling.

Men langt uden for Holmens Kanal vækker flytningen af statuen bestyrtelse. Niels Juels fjerne slægtning på Valdemar Slot på Tåsinge, som admiralen ejede fra 1678 til sin død i 1697, lensbaron, hofjægermester Niels Juel-Brockdorff, kalder det »en rigtig dårlig idé«.

»Det er da at skænde én af Danmarks helt store sønner. Hvis Niels Juel-statuen absolut skal flyttes, bør det være til et endnu fornemmere sted – det kunne også være her til øen. I stedet for at gå så stærkt op i bustrafikken, så burde Søren Pind måske tage en anta-bus i stedet«, siger lensbaronen fra sit slot.

Niels Juel-statuen truet af vandaler

Ida Varming, Ryvangs Allé 74, Hellerup:

Hvad var meningen med minimetroen? Var det ikke at aflaste gaderne for gennemkørende trafik? Hvad er så meningen med yderligere at sætte trafikkapaciteten op i Holmens Kanal? Den burde jo sættes *ned*!

Niels Juel har tidligere været truet af flytteplaner, men det ramaskrig, der rejste sig, fordi arkitekt Arne Jacobsen syntes, statuen tog opmærksomheden fra hans kedsommelige nationalbankfacade, fik sagen til at falde.

Skal vi nu se en gentagelse? Det er ikke heldigt, når byens trafik styres af monomaner uden forståelse for den kulturelle arv. Rindalismen lever i bedste velgående på rådhuset!

Niels Juel er en af de yderst få statuer i København, som står godt. Efter at Blågårds Plads er ødelagt af ligegyldigt nybyggeri og Saly's rytterstatue på Amalienborg er blevet berøvet sine majestætiske dimensioner af Operaen, har vi snart kun Niels Juel tilbage. Den er et velkomment helle på denne strækning. Rd. 20/11-02

Berlingske Tidende
22-11-2002

Lad søhelten få vand, vidde og luft

I Berlingske Tidende 17. november slås et voldsomt slag for, at Niels Juel-monumentet i Holmens Kanal skal blive stående på det sted, den står, hvorefter al by- og trafikudvikling have sig at rette. Det tør kaldes konservatisme med uhyre lang tilbagevirkende kraft.

Det er rigtigt, at mindesmærket er udformet til Holmens Kanal-placeringen, og det har sikkert passet udmærket dertil – i 1881, hvor Theobald Stein skabte det – men det er altså en stund siden, og tiden har ikke stået stille – heller ikke i Holmens Kanal. Ved opstillingen kunne søhelten se vandet fra sin piedestal, idet det store åbne rum, den var placeret i, mestendels var omgivet af lave bygninger eller slet ingen, især mod søen, men allerede få år senere begyndte en indsnævring og tillukning i kraft af ny-, til- og ombygninger, mest kraftig omkring 1800/1900-skiftet og i 1960'erne, der i dag spærter helten inde i en skakt, hvortil hans overskuende blik og storladne fagter passer som en dirigents til en lirekasse. Det fænomen, der rases mod, er altså langtfra nyt. Kritikken burde være rejst for ca. 100 år siden og holder kun, hvis det ikke er én eller to busbaner, der diskuteres, men en nedrivning af Nationalbanken, ØKs gamle hovedsæde og husene ved Niels Juels Gade/Havnegade-hjørnet.

Da det næppe er det, som er på dagsordenen, burde debatten dreje sig om, hvor Niels Juel kan finde en bedre placering end den nuværende, der for længst er blevet aldeles uegnet. Et forslag er at presse monumentet op mod en af de omgivende bygninger, f.eks. Danske Banks hovedsæde. Det har lige så meget for sig som helt at fjerne statuen med sokkel osv. og i stedet hænge en stor plakat af søhelten, set en face, op på den pågældende husfacade. Nej, skal helten have den kulisser, han fortjener, og i omgivelser, der tydeligt lægger op til ham, skal mindesmærket placeres ved vandet, på den ny havnepromenade fra Nyhavn til Holmens Kirke, hvor hans rester hviler. Pladsen ved Peder Skrams Gades udmunding i Havnegade er formentlig mest velegnet, omgivet som den er af søhelten Herluf Trolles, Cort Adellers, Tordenskjolds og Niels Juels egen Gade. Her vil helten få det vand, den vidde og luft, som hans statues udtryk og gestus lægger op til.

TOM ELKÆR-HANSEN
Havnegade 35
1058 København K

øren Pind er kommet i tvivl. — Foto: Jens Dresling

d Nelson

erne. Han er vir-
rdenshistori-
ligste strateger
re. Han kan sag-
enligne sig med
nes Lord Nelson.
ar han en ganske
and, men ved
den svenske flå-
ngt i 1677 viste
dvanlige format,
nyttede vindfor-
og til på det
idspunkt», siger
Bork.

ar Holmens
Bank Olesen,
fjerne slægt-
on, hofjæger-
uel-Brock-
ar Slot, også
od-planerne
heltens mo-
og tek-
øren Pind
at vakle i
en endeli-
benhavns
er.

»Det er en sag, der allere-
de har vakt stærke følelser,
og mit parti har da heller
ikke givet endeligt tilsagn
om at stemme for. Jeg er
faktisk stærkt tvivlende på
det rigtige i, at vi flytter
Niels Juel, og jeg har allere-
de udtrykt min skepsis på
udvalgsmødet. Jeg synes ik-
ke, at planen er optimal, for
det er trods alt ét af de
kendteste monumenter i ho-
vedstaden«, konstaterer
borgmesteren.

»Nu er det sådan, at jeg
interesseres mig stærkt for
netop denne del af dan-
markshistorien, og i en hi-
storieløs tid er det vigtigt,
at vi husker fortidens store
skikkelser – også svundne
tidens søhelte. Derfor stu-
derer vi nu også sagen nær-
mere, og indtil videre er vi
afventende«, bedyrer Søren
Pind.

peter.thygesen@pol.dk

HELT. Planerne om at flytte statuen af Niels Juel vækker vrede. Og borgmester Søren Pind er kommet i tvivl. — Foto: Jens Dresling

Danmarks Lord Nelson

Af Peter Thygesen

»Det er visionsløst, tåbeligt – ja, forbrøderisk«.

Det er viceadmiral Jørgen F. Bork, der tager flere af sprogets stærkeste gloser frem i sin karakteristik af planerne om at flytte søhelten Niels Juels statue fra Holmens Kanal. Her har admiralen tronet på sin piedestal i de seneste 121 år, men nu overvejer Københavns Kommune at flytte det spektakulære monument over én af danmarkshistoriens helt store sønner.

Hovedstadens busser har nemlig svært ved at komme frem, og derfor må admiralen enten rykkes 20 meter tættere på Danske Banks hovedsæde eller til en helt ny plads ved havnefronten – ud for Peder Skrams Gade.

»Det harmer mig oprigtigt, fordi man på denne måde kaster vrage på flere

århundreders historie, der knytter flåden og Danmarks fortid tæt sammen. Og så er beslutningen også småtskåren: For det første er Holmens Kanal ét af de steder i København, hvor trafikken trods alt glider fornuftigt, og så står statuen meget flot midt i gadebilledet. Indramningen af monumentet er smuk, det kan ses og opleves af både danskere og byens turister, og det er så lidt, vi i det hele taget har af denne slags udsmykning. På et tidspunkt må vi sige stop for tanken om, at alt bare skal gøres smart og strømmlinjet«, fastslår viceadmiralen, der blev pensioneret fra søværnet i 1990 efter på sin sidste post at have tjent sit fædreland i NATO's militærkomité i Bruxelles.

»Vi må jo ikke glemme, at Niels Juel (1629-1697, red.) ikke bare er Danmark, og Nordens største søofficer

gennem tiderne. Han er virkelig én af verdenshistoriens væsentligste strateger og taktikere. Han kan sagtens sammenligne sig med englændernes Lord Nelson. Samtidig var han en ganske beskeden mand, men ved slaget mod den svenske flåde i Køge Bugt i 1677 viste han sit usædvanlige format, fordi han udnyttede vindforholdene og slog til på det helt rigtige tidspunkt«, siger viceadmiral Bork.

Tidligere har Holmens Provst, Ejgil Bank Olesen, og Niels Juels fjerne slægtning, lensbaron, hofjægermester Niels Iuel-Brockdorff, Valdemar Slot, også talt kraftigt imod planerne om at flytte søheltens monument.

Og nu er bygge- og teknikborgmester Søren Pind (V) også begyndt at vakle i sin tro forud for den endelige afgørelse på Københavns Rådhus 4. december.

»Det er en sag, der allerede har vakt stærke følelser, og mit parti har da heller ikke givet endeligt tilsagn om at stemme for. Jeg er faktisk stærkt tvivlende på det rigtige i, at vi flytter Niels Juel, og jeg har allerede udtrykt min skepsis på udvalgmødet. Jeg synes ikke, at planen er optimal, for det er trods alt ét af de kendteste monumenter i hovedstaden«, konstaterer borgmesteren.

»Nu er det sådan, at jeg interesserer mig stærkt for netop denne del af danmarkshistorien, og i en historieløs tid er det vigtigt, at vi husker fortidens store skikkelser – også svundne tiders søhelte. Derfor studerer vi nu også sagen nærmere, og indtil videre er vi afventende«, bedyrer Søren Pind.

Jens Peter Munk**Fra:** Jørgen Poulstrup**Sendt:** 25. november 2002 08:01**Til:** Jens Peter Munk**Cc:** Mette Dige; Torben**Emne:** VS: Niels Juhl

Hej Jens Peter

Er det dig, der laver et udkast til en svarmail fra Jon til Torben Stein?

Mvh. Jørgen P.

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Jon Pape**Sendt:** 24. november 2002 18:49**Til:** Jørgen Poulstrup**Emne:** VS: Niels Juhl

Kære Jørgen.

Denne mail kunne nok bedst besvares af Mette efter samråd med Jens Peter (jeg har forstået på Jens Peter, at stadsarkivet har afsløret, at den historiske rækkefølge er: Monumentet skabes, derefter findes en plads til det - det er altså ikke skabt til det sted, hvor det står. Jeg synes vi skal takke for det meget interessante materiale, og minde om, at vi ikke foreslår at nedlægge monumentet, men blot at flytte det til en mere passende sted. Desuden, at sagen forventes i BTU den 4.12.

Mvh Jon

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Kirsten Friis**Sendt:** 15. november 2002 08:21**Til:** Jon Pape**Emne:** VS: Niels Juhl

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Torben Stein [mailto:tstein@e-box.dk]**Sendt:** 14. november 2002 21:05**Til:** vejpark@btf.kk.dk**Emne:** Niels Juhl

Att. Hr. Jon Pape

Jeg har lige nu set, at man har et forslag til høring om flytningen af ovennævnte statue fra sin nuværende plads til et sted i Havnegade.

Denne statue står for rigtig mange københavnere som symbolet på sammenhold og frihedstrang. Tænk blot på det fantastiske foto med denne pragtstatue som siger 'Vi går til kamp' og det brændende ØK-hovedkvarter i baggrunden, taget under anden verdenskrig.

For samtidig at sætte dette kunstværk lidt i relief til nutidens jag, tillader jeg mig at hente et enkelt kapitel fra min oldefars erindringer, som omhandler denne statue. Det kan måske give lidt eftertanke, således at de cyklister (som der bliver stadig færre af) der skal forbi her må køre udenom.

Niels Juel.

Den 2' April 1877, to-hundrede Aarsdagen efter Slaget ved Kjøge Bugt fremkom en Opfordring til Bidrag til Oprejsning af et Monument for Niels Juel. Den 21' Marts havde jeg fra Commiteens Formand faaet Indbydelse til en Concours om dette Mindesmærke sammen med Jerichau, Saabye, Bissen og

Indbydere ^[i] havde læst netop den Vejledning, at begge Arbejder forsaavidt
Hasselriis . De to førstnævnte afsloge Deltagelse.

Den 26' Juni udstilledes de indsendte Arbejder i Universitetets
 Solennitetssal. Ved et tidligere Møde af alle 40 Indbydere var der vedtaget, at
 Forretningsudvalget: Admiral Bille, Stiftamtmand Bille-Brahe, *Grev Holstein-*

^[ii] ^[iii]

Holsteinborg , Capt. J. C. Jacobsen, *Docent Jul. Lange* , *Gross. Moritz*
^[iv] ^[v] ^[vi]

Melchior , *Overpræsident Rosenørn* , *Conf. Madvig* samt *Dr., C. Ploug*
^[vii]

skulde sørge for den endelige Bedømmelse. Tilkaldte Dommere bleve *Heinr.*
^[viii] ^[ix]

Hansen , *Meldahl*, *Peters*, *Hertzog*, *Carl Bloch* og Professor *L. Ussing*
^[x]

, der gav Møde den 9' Juli 1877 for sammen med *Holstein-Holsteinborg*,
Rosenørn, *Jacobsen*, *Melchior*, *Madvig*, *Lange* og *Ploug* at fælde Dommen. *Bille*
 og *Bille-Brahe* vare fraværende. Efter 2 1/4 Times Diskussion skredes til
 Afstemning. *Ploug*, *Svoger* til *Bissen*, stemte ikke.

Hasselriis' Arbejde paaagtedes ikke. Det blev mellem *Bissen* og mig
 at Slaget stod. Stemmerne kom til at staa lige, 6 mod 6. Men paa Grund af sin
 Svagsynethed vilde *Madvig* som Formand ikke lade sin Stemme gjøre Udslaget.

Man enedes saa om et nyt Møde den 14' næstefter. Her fremkom
 Forslag om en ny Concours mellem *Bissen* og mig med Figurer i naturlig
 Størrelse, men dette forkastedes, og man enedes efter disse Anstrengelser om
 at tage Sommerferie og saa samles igjen den 14' September, da det definitive
 Valg skulde skee.

Arbejderne skulde tildækkes og henstaa saaledes i Solennitetssalen
 indtil Begyndelsen af September. Imidlertid var der sket noget mærkeligt. Den
 7' September meddelte *Docent Lange* mig, at der var kommet en ny
 Concurrent, idet Professor *Carl Peters* i Solennitetssalen mellem de andre
 Figurer havde opstillet en Skitse til en *Niels Juel*. Jeg vilde neppe have tænkt
 mig Muligheden af et saadant Træk af en af Dommerne, hvis jeg ikke ved at
 see den overbevistes derom.

Men det, der næsten havde et cynisk Præg, var, at *Peters* havde
 benyttet en af mig til *Frederiksberg Lotteriet* udført Statuette af *N. Juel* hel og
 holden i Stillingen og kun skadet den med en stor Rytterkappe. Det var neppe i
 Haab om at faa Bestillingen, at han havde laant sig hertil, men for maaske at
 hjælpe til, at den nuværende Concours kunde væltes. Det var dog de andre
 Herrer for stærkt, den nye Concurrent fjernedes skyndsomt, og *Carl Peters*
 udtraadte af Commiteen.

Det afgjørende Møde holdtes saa den 12' September i
 Videnskabernes Selskab paa Prindsens Palais med 23 Tilstedeværende. *Jul.*
Lange foreslog, at Sagen henskjødes til Kunstakademiets Afgjørelse, da
 Dommercommiteen ved Stemmelyghed havde erkjendt sin Inkompetence og
 igjen havde lagt Sagen over i Indbydernes Haand uden Vejledning for dem.

^[xi]

Da tog *Commendeur Edu. Suenson* Ordet og bemærkede, at

Indbyderne havde faaet netop den Vejledning, at begge Arbejder forsaavidt vare lige gode, at man trygt kunde vælge mellem dem, og "nu vil vi vælge". Dette vedtoges uden Indvending. Jeg fik 19 stemmer, Bissen 3 og 1 var blank. Nu stemte Ploug paa mig.

Fødselsveerne, der nær havde taget Livet af Barnet, vare lykkeligt [1]

overstaaede, og Arbejdet begyndte. Peters maatte, *bon grè, mal grè*, laane mig sit store Atelier paa Charlottenborg, som jeg vederlagde med 600 kr. til Kunstnerhjemmet.

Statuen stod i Bronze paa sin Piedestal, og paa Afsløringsdagen den 21' September 1881 var Dr. Ploug og jeg paa Pladsen i den tidlige Morgen for at lade gjøre Prøve paa Afsløringen. Denne gik senere paa Dagen for sig med stor Stads og Kanontorden, og jeg var tilfreds, da den blanke Statue kom frem af Sløret, der klaprede som et Skibsseil i den stærke Blæst.

Hele Statuen med Fodstykke og Opstilling kostede 49.378 kr. foruden 14.000 kr. Kanonmetal, som Søetaten skjænkede. Brygger Carl Jacobsen forærede Gitteret og de to Candelabre. Mit Honorar var 12.500 kr.

Da Afsløringen havde fundet Sted modtog jeg en Skrivelse fra Forretningsudvalget, saalydende:

Hr Professor T. Stein. R. af D.

Forretningsudvalget for Tilvejebringelsen af Niels Juels Mindesmærke kan ikke skilles ad uden at bevidne Dem Hr Professor sin bedste Tak for Deres Arbejde.

Udvalget mener at De baade har al Ære af dettes Udførelse, og fremdeles vil have Glæde deraf, idet Niels Juels Statue altid vil indtage en værdig Plads blandt Hovedstadens offentlige Monumenter.

Kjøbenhavn d. 21 October 1881.

Steen Bille, C Bille Brahe, Heinr Hansen, Gr. Holstein Holsteinborg, I.C.Jacobsen, Madvig, F. Meldahl, Moritz Melchior, C. Ploug, Emil Rosenørn.

Jamen så er der en lille kommentar.

Med venlig hilsen

Torben Stein

Alle e-mails fra mig er kontrolleret for virus af Norton
All e-mails from me are checked for virus by Norton

[1]

bon grè, mal grè, "med det gode eller det onde".

Jens Peter Munk

Fra: Jens Peter Munk
Sendt: 25. november 2002
Til: Jørgen Poulstrup
Emne: SV: Niels Juhl
 Kære Jørgen,

Hermed et svarudkast, som der kan skæres i efter forgodtbefindende:

Tak for Deres e-mail med de interessante detaljer omkring Niels Juel-monumentets tilblivelse. I Københavns Kommunes Stadsarkiv har vi hentet yderligere oplysninger, som kaster lys over de nærmere omstændigheder omkring opstillingen.

Komitéen, eller "Forretningsudvalget for Oprejsning af Niels Juels Billedstøtte", meddelte den 14. april 1880 kommunen, at man påtænkte at begynde monumentets opstilling i august 1880. Modellen til den 6 alen høje statue havde været udstillet og var nu under afstøbning i bronze, marmor til fodstykket var bestilt i Italien, bronzeprydelserne var modellerede og klar til afstøbning. Man ønskede at indvi monumentet året efter, den 1. juli, dagen for Slaget i Køge Bugt, og komitéen anmodede derfor om at måtte få stillet pladsen i Holmens Kanal til rådighed med begrundelsen, at den lå "i Nærheden af det fordums Værft, hvor Niels Juel som Holmens Chef arbejdede paa Flaadens Udvikling, og tæt ved den Kirke, i hvilken han ligger begravet. Naturligvis er det paatænkt at omgive Statuen med en den mod Beskadigelse sikrede Indhegning". Andragendet blev imødekommet, og der foregik i det følgende årstid en brevveksling frem og tilbage mellem komitéen og kommunen om anbringelse af lygter, belægning mm. Man nåede dog ~~som nævnt~~ ikke at blive færdig til en indvielse 1.7.1881.

Indsamlingen til monumentet havde kun givet 32.000 kr. Da den samlede pris kom op på ca. 49.000 kr., anmodede komitéen Københavns Kommune om et større tilskud til fuldførelsen. På et møde i borgerrepræsentationen den 23. december 1880 blev det vedtaget at give 10.000 kr. af det Eibeschützske Legat til Stadens Forskjønnelse og 2.000 af Niels Brocks Legat til Stadens almindelige Bedste. Borgerrepræsentanterne Gjødesen og Meldahl havde foreslået, at kommunen dækkede hele det manglende beløb, men forslaget blev ikke godkendt.

Pladsen ved Holmens Kanal var altså ikke fra begyndelsen tiltænkt Niels Juel-monumentet. Først da det var ved at være færdigt, begyndte komitéen at interessere sig for placeringen, og der er ikke noget vidnesbyrd om, at Stein selv har haft pladsen i tankerne. Ved afsløringen så omgivelserne også væsentlig anderledes ud, end den gør i dag. Den eneste bygning, der er tilbage af de fire, der oprindeligt omgav monumentet, er Peschiers Gård, opført i 1798. De tre hjørnebygninger var t.v. Studenterforeningen, t.h. Hotel Kongen af Danmark og bagtil Hotel l'Europe. De indrammede i langt højere grad monumentet, idet Holbergsgade og Niels Juelsgade var smallere og alle tre bygninger havde et afskåret hjørne, så de visuelt dannede en regelmæssig, rektangulær plads bag statuen. Dette byrum er i dag slået i stykker af Hafnia-bygningens runde hjørne og Nationalbankens spidse hjørne, ligesom akserne er blevet forskudt pga. gadernes udvidelse.

Ved en flytning til Havnefronten ville tilknytningen til både Gammelholm og Holmens Kirke forblive uændret, og der ville være gode muligheder for at fange figurens silhuet mod himlen i et mere åbent og roligt byrum. Samtidig ville Niels Juel oven i købet få en stærkere tilknytning til det maritime element.

-----Oprindelig meddelelse-----
Fra: Jørgen Poulstrup
Sendt: 25. november 2002 08:01

Slaget om admiralen

Der er diskussion om, hvorvidt søhelten Niels Juel skal flyttes fra sin nuværende plads, hvor han skuer ud over et af byens mest trafikerede knudepunkter, til en skammekrog ved havnefronten/Peder Skrams Gade.

Hvis man kunne spørge søhelten selv, ville han nu nok foretrække at skue ud over havnen mod Sverige, som han jo besejrede flere gange.

Metrobyggeriet er færdigt, vi, der gennem år har set ud på en byggeplads, glæder os til, at havnefronten bliver en promenade – en ny oase ved vandet forhåbentlig med bænke, træer og restauranter – og til at nyde synet af og benytte en smuk havnefront med en af kongerigets mest berømte søhelte blandt os.

HANNE TREBBIEN
Peder Skrams Gade 27
1054 København K

Busserne 25/11-2002

7

Niels Juel klarer nok også denne kamp

Oh, nu kan man fra Kongens Nytorv køre med metro under Niels Juel ud til noget der hedder Lergravsparken – hvad man så skal der. Man kan også køre til Ørestaden – den er bare ikke bygget endnu. Men man kan ikke fra Amager komme med bus 9 eller 19 forbi Niels Juel til Kongens Nytorv.

Man kan ikke have både metro og busser.

Med færre busser er der blevet fredeligere ved fødderne af vor søhelt. De få tilbageblevne busser glider ellers fint ind foran Niels Juel, mens han skjuler udsynet til gadekrydset bag ham. Meget fint. Et bybillede vi holder af.

Vi er jo ikke forventet med gigant-skulpturer, vi har udover denne Gefion-springvandet, det har dog været tørlagt nogle år.

Nu påstås det, det lyder utroligt, at nogle galninge, undskyld men det må de da være, vil fjerne Niels Juel for at skabe flere busbaner. Skal busserne over til metroen ved Magasin, må de da kunne krydse kørebanen, som det sker i Bernstorffsgade ved Hovedbanegården. Lysregulering.

Der fremkommer helt stupide forslag om at stille ham op for enden af en død gade ved havnen. Niels Juel har stået mange kampe igennem, han klarer forhåbentlig også denne. Vi vil bevare vort bybillede.

Man kan jo lige så godt vende blikket mod Rundetårn. Det er anbragt ganske hensynsløst, rager langt ud i Købmagergade. Riv det ned.

PER LARSEN
Kastruplundgade 50
2770 Kastrup

Busserne 25.11.02

En god vejviser

For mange år siden tog min far min bror og mig med rundt i byen i sporvogn. Vi steg ind i linje 6 i Valby og så Glyptoteket, Nationalmuseet, Den Lille Havfrue og alle de andre steder, man bør kende til.

Vi syntes bestemt ikke, det var kedeligt, men vi stillede sikkert for mange og for 'svære' spørgsmål.

F.eks. husker jeg, at jeg var noget fascineret af statuen af Niels Juel i Holmens Kanal. Han står med den ene arm så mærkeligt ud til siden, så jeg spurgte far:

»Hvorfor står han så mærkeligt med armen?«
»Han viser, hvorhen linje 6 kører«, var svaret, og det var et godt svar, for efter 50 år husker jeg det endnu!

Nu læser jeg i avisen, at man vil flytte statuen. Har man tænkt sig ordentligt om? Hvordan kan man så vide, hvorhen linje 6 kører?

Pa. 25/11-02

IbM

[i]

[ii] **Louis Hasselriis**, 1844-1912, billedhugger. Kilde 2

[iii] **Ludvig Henrik Carl Herman Holstein til Holsteinborg**, 1815-92, lensgreve. Kilde 1.

[iv] **Julius Henrik Lange**, 1838-96, kunsthistoriker og humanist. Kilde 1.

[v] **Moritz Gerson Melchior**, 1816-84, grosserer. Kilde 1.

[vi] **Ernst Emil Rosenørn**, 1810-94, kultusminister og overpræsident. Kurator 1875-93 for Vallø Adelige stift. Kilde

[vi]

[vii] **Johan Nicolai Madvig**, 1804-86, filolog og politiker. Kilde 1.

[viii] **Carl Parmo Ploug**, 1813-94, forfatter, journalist og politiker. Kilde 1.

[ix] **Heinrich Hansen**, 1821-90, maler. Kilde 2

[x] **Carl Heinrich Bloch**, 1834-90, maler. Kilde 2

[xi] **Johan Ludvig Ussing**, 1813-99, maler og fotograf. Kilde 2.

[xi] **Eduard Suenson**. 1805-87, viceadmiral. Slog som eskadrechef den østrig-preussiske flåde ved Helgoland 9. mai

Lad dog admiralen gense sit hav

28/11-02
Preller

Niels Juel-monument

Af Tom Elkær-Hansen,
cand.polit.

I POLITIKEN 19. og 23.11. næsten raser tre autoriteter – blot ikke med hensyn til by- og havnerum og kunstreception – mod, at det næsten fra starten fejlplacerede Niels Juel-monument i Holmens Kanal overvejes flyttet. De to autoriteter har imidlertid ikke meget at have deres sag i.

Det er rigtigt, at monumentet er udført til den stedlige – og ikke meget mere – placering, det stadig har, og det er rigtigt, at meget taler for at bevare et kunstværk på den lokalitet det er udført til – men når omgivelserne nu er totalt ændret?

Monumentets skaber, Theobald Stein, ville ganske sikkert forfærdes, hvis han så, hvordan hans søhelt er

blevet reduceret til en overset trafikbetjent, mestendels skjult af busser og lastbiler og umulig at koncentrere sig om for Holmens Kanal-Niels Juels Gade-krydsets relativt få fodgængere, der har travlt med at redde sig helskindet igennem trafikinfernoet.

De, der når at bemærke det faktisk spektakulære mindesmærke, ser dette med det gamle ØK-hovedsædes mauriske facade, den forhenværende Hafniabygnings kvaderstensarkitektur og Nationalbankens store Arne Jacobsen-væg som baggrund – ikke særligt passende for en dansk søhelt fra 1600-tallet. Niels Juel er gengivet som den kølige overskuer af situationen, der vurderer, beslutter sig og giver sine ordrer, dvs. er skabt til det udstrakte rum – med udsigt mod søen – som pladsen var i 1881. Allerede fra omkring 1800/1900-skiftet havde den

omgivende bebyggelse imidlertid ændret sig så meget, at søheltens vidt skuende udtryk og storladne gestik næsten virkede komisk, indespærret af høje bygningsfacader, som figuren var blevet – men hvor skal mindesmærket så placeres?

Det er beregnet på eftertænksom beskuelse både på afstand og tæt på, set fra alle sider, og bestemt ikke til at fungere som trafikfyr i en flaskehals.

DEN ENE AF autoriteterne lufter tanken om en Frihedsgudinde-placering – men kræver det ikke vand og vidde?

Sammenligningen er god, for det er akkurat det, vi forbinder med Niels Juel!

Derfor forekommer den åbne og rolige Havnegade-placering mere logisk end en flytning til Nyhavns spise- og drikkemylder, hvor endelsen

'havn' og forplumret affaldsvand er de eneste minder om heltens rette element, søen. Christians Brygge er ligesom Holmens Kanal for trafikalt belastet til at udgøre et brugbart alternativ. Placeret foran Danske Banks hovedsæde i Peschiers Gård kan statuen kun beskues frontalt, hvilket bestemt ikke har været meningen.

Den nye Havnegade-front er derimod skabt til spadserende og siddende, der i ro og mag kan gå rundt om og give

sig tid til at yde monumentet den opmærksomhed, det fortjener. Lad dog helten fly fra de indelukkede udstødningsdunster til havnens store vand og åbne himmel!

Flytningen vil akkurat give Niels Juel den spektakulære placering, der yder ham og hans bedrifter den opmærksomhed, der er så vel fortjent.

Tænk stort, er rådet til borgmester Pind, på nu- og fremtiden i det rette historiske lys.

Dans om guldkalv

Joop Madsen, Enighedsvvej
10, Værløse:

Tom Elkær-Hansens forslag
(28.11.) om at flytte Niels Ju-
el-monumentet fra Holmens
Kanal vil jeg varmt anbefale.
På dens plads kunne mere
passende anbringes en guld-
kalv, som her i byens økono-
miske centrum på bedste vis
ville udtrykke tidsånden.

Pr. 2/12-02

høring på Hyltebjerg Skole i Vanløse mandag 17. februar kl. 19.

På mødet håber Byrumskontorets leder, projektleder Torben Gleesborg at 10 - 20 engagerede borgere vil melde sig og afsætte tid til at deltage i en følgegruppe, som sammen med repræsentanter for forvaltningen og Vanløse Lokalråd skal udarbejde forslag til hvad

vanløsecentrets medlem privat af Vanløse Centrets ejer og bygherre Flemming Holberg Fengel. Men han har lovet at komme med til det offentlige møde og fortælle om de planer, hans arkitekter har for den sydlige forplads.

Byrumskontorets leder ser nemlig gerne at der med gennemgang under S-togs-poret bliver en sammenhæng mellem den nordlige og sydlige forplads:

vevkomnende er det allerede nu fastlagt at der skal være 900 cykelparkeringspladser ved Metroen, men derimod ikke nogen på selve forpladsen.

Derudover betyder Torben Gleesborg at kommunen ikke har nogen skitser i baglommen, så han lægger op til at være lydhør overfor lokale ønsker på borgermødet og i den følgegruppe, der bliver nedsat.

de 200 kirsebærtræer skal plantes langs den femte etape af den grønne cykelrute, der forbinder Nørrebro med Frederiksberg. Den 450 meter lange etape af cykelstien skal anlægges på den tidligere jernbanestrækning mellem Mimersgade og Tagensvej i løbet af 2003 til en pris af otte millioner kroner, og ifølge kommunen vil de blomstrende kirsebærtræer gøre cykelstien til »et unikt sted til stor glæde for områdets beboere«.

/ritzau/

10 meter høj edderkop opstilles på Nytorv

Politik
18-2-03

En elleve ton tung og ti meter høj skulptur er fragtet fra USA til Nytorv i København for at præge bybilledet i anledning af Louisianas nye udstilling 'Louise Bourgeois - Livet som kunst'. Skulpturen, der forestiller en kæmpe-edderkop, har tidligere præget bybilledet i bl.a. New York og Sankt Petersborg og vil være på benene i København 25. februar. Skulpturen har titlen 'Moder, 1999' og er fremstillet i bronze, rustfrit stål og marmor. De

mange dele samles og rejses på Nytorv ved hjælp af bl.a. to kraner. 'Moder, 1999' er én af flere gigantiske edderkoppe-skulpturer, som kunstneren har udført de seneste seks år. I forbindelse med skulpturen på Nytorv er det muligt at ringe til en nyoprettet info-linje, hvor man kan høre fortællingen om kunstneren bag Louise Bourgeois. Opkaldet foretages til telefon 88 88 87 19. (mawibi)

FREDNING

Niels Juel med udsigt

Hanne Trebbien
Peder Skrams Gade 27
1054 København K

Nu er der pludselig gode mennesker, der synes, at Niels Juel skal fredes. I indlæg i Jyllands-Posten, Politiken, MetroXpress og TV 2/Lorry piskes en stemning op, og nu forsøges der at trumfe en fredning igennem. Hvorfor først nu, hvor beslutningen er taget? Hvorfor ikke inden? Der er sendt breve/indkaldt til møde/høring omkring flytningen - alle har på demokratisk vis

haft mulighed for at gøre noget. De, der tabte slaget, forsøger nu at luske sig ind ad bagvejen. Vi er en del borgere, der bor i Peder Skrams Gade/Havnegade med udsigt til vandet, der glæder os meget til at se Niels Juel skue ud over vandet. Om kort tid er Havnepromenaden færdig. Man kan så gå langs vandet stort set hele vejen fra Christians Brygge ud for enden af Langelinie Promenaden - men det er en helt anden historie - til glæde for mange københavnere.

Urban 15-1-03.

Busser skal først i køen

BUS-PLANER

Vesterbrogade skal om-lægges for at komme til livs og sikre, at busserne kan komme hurtigere frem.

AF NOE HABERMANN

KØBENHAVN · Det skal være slut med kaotiske flaskehalse og myldretidstrafik i sneglefart på Vesterbrogade. Den travle handeleggade og hovedfærdselsåre i hovedstaden skal om-lægges, så trafikken kan glide mere gnidningsløst, og især busserne kan komme hurtige og lettere frem. Det er målet for et nyt trafikprojekt fra Københavns Kommune.

»Bussernes rejsehastighed er meget afhængig af den øvrige trafik. Men med en kombination af alle de virkemidler, vi har til rådighed, kan vi gøre busserne mindre udsatte,« siger Jørgen Poulstrup, sektionsleder i Vej & Park.

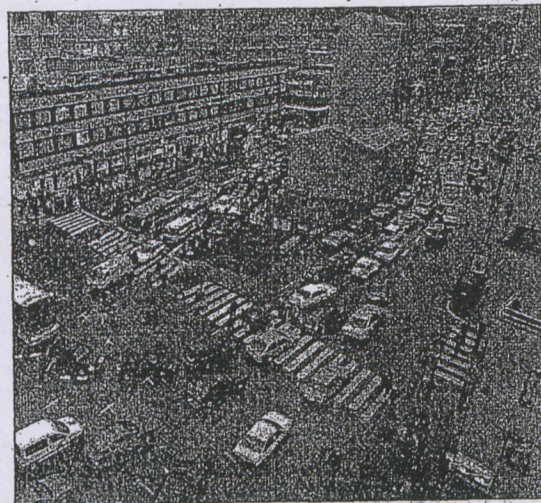
Blandt virkemidlerne er særlige busbaner og lysigna-

ler, der lader busserne komme først ud i krydsene og timer det grønne lys efter bussernes fart. Men også midterheller langs dele af Vesterbrogade, der gør det sikrere for de mange gående at krydse vejen.

Bliver om-lægningen af Vesterbros største trafikåre en succes, er det planen også at om-lægge flere andre af Københavns trafikale og handelsmæssige hovedgader. Først og fremmest brogaderne og de store ringgader på tværs af byen hvor den overjordiske metro, A-busserne, skal køre.

»Med den korte ventetid, der skal være mellem de nye A-busser, er det meget vigtigt, at busserne ikke bliver hængende i trafikken. Hvis trafikken har en tendens til at gå i stå, skal busserne gerne kunne komme frem alligevel, så de er et attraktivt alternativ til bilerne,« siger Jørgen Poulstrup.

Færre parkeringspladser
I dag bevæger busserne sig i gennemsnit med en hastighed mellem 15-20 km/t på

SÆRLIGE BUSBANER og trafiklys afstemt til bussernes fart skal få trafikken til at glide lettere for Københavns mange busser på Vesterbrogade.

FOTO: KRISTIAN LINNEMANN/SCANPIX

Vesterbrogade. Om-lægningen forventes at øge hastigheden med 10-15 procent, så farten kommer tættere på de 25-30 km/t, der er målsætningen for A-busserne. Men om-lægningen vil også smitte af på bilernes rejsehastighed, der kan øges med op til 10 procent.

For at gøre plads til tiltagene vil Vesterbrogade til gengæld blive 21 parkeringspladser fattigere, og af- og pålæsning af varer skal pålægges nogle skærpede restriktioner. Som kompensation vil kommunen opføre nogen 'læssezoner' i sidegaderne,

som man har gode erfaringer med omkring Strøget i den centrale by.

Projektet har været i offentlig høring, og i aften skal Bygge- og Teknikudvalget beslutte, om projektet skal sendes til endelig vedtagelse i Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen.

Vedtages det af politikerne, er det planen, at anlægsarbejdet på Vesterbrogade er afsluttet inden årets udgang.

Projektet er beregnet til at koste 17,6 millioner kroner og finansieres i samarbejde med Frederiksberg Kommune og HUR. noe@urbanavis.dk

DET LYKKEDES ikke for svenskerne at få fjernet Niels Juel, men Københavns Kommune kan, hvad svenskerne ikke formåede.

FOTO: NIELS AHLMANN OLSEN

Urban 14/1-03

Gammel søhelt i slagsmål

TRAFIKRAMT

Statuen af Niels Juel ved Holmens Kanal skal flyttes på grund af en trafikom-lægning - og det får en søhelt-tilhænger til at syde og sprutte.

AF LARS WIKBÖRG

KØBENHAVN · Hvad der ikke lykkedes for svensken i Slaget ved Køge Bugt for mere end 300 år siden ser nu ud til at lykkes for landkrabberne i Københavns Kommune:

At få fjernet søhelten Niels Juel.

En kommende, større trafik-

om-lægning ved Holmens Kanal betyder nemlig, at bygge- og teknikudvalget efter al sandsynlighed i morgen vedtager at flytte marmorstatuen af Niels Juel, der siden 1881 har stået på Holmens Kanal nær ved Holmens Kirke.

Og hvor han så skal hen?

Kommunen foreslår en placering ved vandfronten i Havnegade ved Peder Skramsgade, men det lyder ikke muntert i provst i Holmens Kirke, Ejgil Bank Olesens ører.

»Det er en skammelig placering. Alt for ydmyg til en af de eneste store søhelte, vi har haft herhjemme. Hans nuvæ-

rende placering fungerer godt og spiller fint sammen med de omkringliggende bygninger,« siger provsten.

Udvalgsmedlem Ole Hentzen (K) ryster på hovedet. »Niels Juel-statuen bliver flyttet, sådan er det. Og jeg forstår ikke kritikken. En placering i Havnegade vil give folk meget bedre muligheder for at beundre det smukke kunstværk.«

Trafikom-lægningen ved Holmens Kanal skal give bedre forhold for busserne omkring kanalen og Kongens Nytorv og begynder i 2004.

wik@urbanavis

FORURENING

JP. KBH. 14/1-2003.

Påbud om partikel-filtre ønskes

Niels Juel- statue bliver flyttet

DPK/leh.

18-1-07

På trods af massive protester går Københavns Kommune videre med planerne om at flytte Niels Juel-statuen til Havnegade efter over 100 år foran Nationalbanken.

STATUE

Af THOMAS B. KNUDSEN

I længere tid har statuen af den gamle søhelt Niels Juel været i overhængende fare for at blive flyttet fra sin over 100 år gamle plads foran Nationalbanken til Havnegade. Beslutningen er netop blevet stadfæstet af Københavns Kommune. Trods massive protester fra borgere og Orlogsmuseet, der har til opgave at værne om søværnets historie, anbefaler kommunen at gå videre med planerne om at flytte statuen fra Holmens Kanal til Havnegade for at forbedre trafikforholdene i området.

Mikkkel Warming (EL), næstformand i bygge- og teknikudvalget, udtalte i november til JP København, at han ville være villig til at gå nærmere ind i sagen, såfremt flytteplanerne ville vække stærke følelser og gode argumenter blandt byens borgere og interesseorganisationer.

»Det er rigtigt, men jeg er nået til den konklusion, at en flytning af statuen vil forbedre trafikken ved Holmens Kanal betydeligt. Det handler jo ikke om at flytte statuen ind i en krog. Den får en bedre position ved Havnegade,« siger Mikkkel Warming, der godt

kan forstå, at mange borgere er skuffet:

»Sådan en beslutning skal altid vejes frem og tilbage, og i den her situation har der været et flertal af plusser,« siger Mikkkel Warming. Flytningen af statuen og omlægningen af trafikken kommer til at koste 21 mio. kr.

jpk@jp.dk

Foto: TORBEN STROYER

FLYTNING – Niels Juel holder snart flyttedag.

DEBAT

NIELS JUEL

Hvornår får han fred?

Jakob Seerup, museumsinspektør, og Michael Varming, Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse

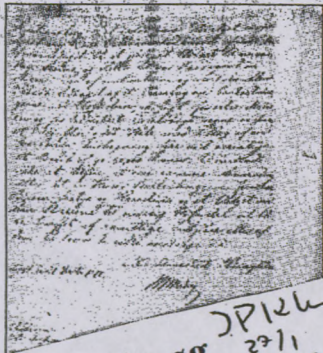
Niels Juels statue er indstillet til fredning af de relevante myndigheder. Alligevel er en hård kerne af "flyttetilhængere" stadig aktive for at påvirke kulturministeren til at ignorere fredningsindstillingen og give grønt lys for en flytning af monumentet til Havnegade.

Hanne Trebbien (HT) skriver i et læserbrev i JP København (22. januar), at opstillingen af Niels Juels statue i Holmens Kanal i 1881 blev valgt »som en nødløsning, fordi de passende pladser allerede var prydet med monumenter og lignende eller beslaglagt til andre formål – dengang«.

HT taler ganske enkelt mod bedre vidende. Der blev i årene efter 1881, da Niels Juel blev opstillet på sin nuværende plads, rejst en række monumenter langs med vandet i København – eksempelvis den ikke helt ukendte lille

DOKUMENTATION

– Brevet, hvori Theobald Stein inviteres til at deltage i konkurrencen om en statue af Niels Juel.

Arkivfoto: TORBEN STROYER

PLADS – Niels Juel blev ikke placeret i Holmens Kanal, fordi der ikke var plads til ham andre steder, skriver Jakob Seerup og Michael Varming. Den Lille Havfrue fik f.eks. plads med havudsigt i årene efter Niels Juel.

havfrue.

HT fremturer og påstår, at fredningsindstillingen »beror på en lodret vildledning af Kulturarvsstyrelsen«. Denne usårlige påstand vil vi kraftigt tilbagevise!

Sandheden er, at der foreligger soleklar dokumentation for, at statuen

skulle opstilles lige præcis der, hvor den står. I 1877 inviterede en kommission en række kendte billedhuggere til at give deres bud på en statue af Niels Juel til opstilling i 1881. I det brev, hvori Theobald Stein inviteres til at deltage i konkurrencen, hedder det: »Statuen tænkes at skulle have en højde af 11-12 fod og at skulle opstilles paa et finthugget Granitfodstykke på pladsen foran Studenterforeningens bygning med ansigtet vendt mod Kristiansborg«.

Studenterforeningen lå dengang på hjørnet mellem Holmens Kanal og Holbergsgade. Man havde således på forhånd taget stilling til figurens endelige størrelse, materialekarakteren af figuren selv, dens sokkel, dens indhegning og

dens motiv og retning i bybilledet.

Det må på denne baggrund forekomme respektløst uden videre at foreslå statuen deporteret til et andet sted i byen uden de samme bymæssige, rumlige forudsætninger, som råder, hvor den nu har stået siden 1881.

Brevet er dateret 1. marts 1877 og underskrevet af Johan Nicolai Madvig og Carl Ploug »Med udmærket Høiagtelse«.

Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse har indstillet statuen til fredning. Kulturarvsstyrelsen har taget indstillingen til efterretning. Så nu venter vi blot på ministerens underskrift. Hvor mange usårlige indlæg i stil med HT's skal vi læse, før Niels Juel får lov at stå i fred?

NIELS JUEL

Hæv stemmen, beviset er svagt

Dan Sundmand Jensen
Hyrdevangen 52, 3. th.
2400 København NV

Det brev, som fik Kulturarvsstyrelsen til at frede anbringelsen i Holmens Kanal af hovedstadens Niels Juel-mindesmærke, er så tvivlsomt et beslutningsgrundlag, at fremlæggeren af brevet så sig nødsaget til at få et velrenommeret advokatfirma til at bekræfte, at det ikke var tvivlsomt.

Alene det burde have været nok til at vække

Kulturarvsstyrelsens mistænksomhed og få den til at undersøge sagen nærmere. Så ville den være løst – rigtigt – men det skete ikke.

Nu er det op til kulturministeren at gennemskue sammenhængen og sikre vor store søhelts tilbagevenden til det sted, hvor han virkede for landet, og hvor hans mindesmærke vil stå, som det fortjener.

NIELS JUEL

En dokumenteret vildledning

Leif Jeppesen
Sofiegade 5, v. 131
1416 København K

En »bekræftet ægte kopi af det brev« – gad vide, om brevet så også er ægte – er, hvad Kulturarvsstyrelsen bygger sin fredning af hovedstadens Niels Juel-mindesmærke på, og det er jo ikke meget. Hvad er det for et brev?

Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse, der har fundet og fremlagt bemeldte brev, kalder det selv – men i en anden sammenhæng – for »en slags forhåndsadvil: Indbydelsen vil udgaa om nogle Dage«.

Det harmonerer jo ikke rigtigt med, at foreningen, når den skriver til Kulturarvsstyrelsen, kalder det akkurat »det brev, hvori billedhuggeren, professor Theobald Stein, opfordres til at fremkomme med et udkast til en Niels Juel-statue beregnet til opstilling ud for Studenterforeningen, Holmens Kanal.«

Dertil er »beregnet til» foreningens omskrivning, for nu at sige det pænt, af forhåndsadvilens egen formulering, der er, at statuen kunne tænkes opstillet nævnte sted. Og det bliver værre endnu, for i den officielle indbydelse, som Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse meget listigt ikke har fremlagt, står der intet som helst om Holmens Kanal. Her tales der om »en passende Plads i Hovedstaden«, og det er jo noget ganske andet.

Sådan kunne man blive ved, så det er bestemt ingen overdrivelse, når Hanne Trebbien i avisen den 23. januar taler om »en lodret vildledning af Kulturarvsstyrelsen.«

Derfor må vi bakke op bag Hanne Trebbien i hendes tillid til kulturministerens evne til at skære igennem og sætte tingene – herunder Niels Juel – på ret plads.

Bro ved Bellahøj - Museum 23-1
Det bliver dyrere at renovere Bellahøj Cirkusplads
Sidste år besluttede Københavns Borgerrepræsentation, at Bellahøj Cirkusplads skulle renoveres. Der blev bevilget 3,5 mill. kr. til projektet, men nærmere undersøgelser viser, at det kommer til at koste 650.000 kr. mere end først antaget. Undersøgelser af jorden og undergrunden på pladsen har vist, at jorden består af mange forskellige dårlige fyldmaterialer i op til 3,5 m's dybde, samt at bunden er mættet med vand. Dette har betydning, at vandet tidligere, selv ved mindre regnskyl, ikke har kunnet komme væk. Samtidig viste undersøgelserne, at det meste jord var forurenset. Det oprindelige projekt er derfor ændret til at omfatte en armeret belægningsopbygning og en særlig højderegulering af pladsen. Selve renoveringen af pladsen er planlagt til at starte den 13. april og være færdig den 12. juli. En periode hvor der ikke er cirkus på pladsen.

*12 fod = 3,75 m.
Med sokkel 5 m. 8,10 m. høj*

FOTOMANIPULATION

HELTEN I HAVNEGADE – Sådan bliver søhelten Niels Juels fremtidige placering set fra havnen for enden af Peder Skrams gade. A. Ben Haddou (CD), den eneste modstander i BR, siger: »Nu kan søhelten kigge over på Barsebäck mod den fjende, han sejrede over.«

Søhelts flytning giver kun en ekstra busbane

Omlægningen af trafikken på Holmens Kanal vil koste 21 mio. kr. Statuen af Niels Juel flyttes for at skabe plads, men samtidig anlægges en ny stor plads foran Danske Banks hovedsæde. Kritikere kalder det en dyr lappeløsning.

SØHELT

Af JENS-ARNE SØRENSEN

Statuen af søhelten Niels Juels skal flyttes efter at have stået 122 år midt på Holmens Kanal. Det blev besluttet af Borgerrepræsentationen (BR) torsdag med kun én enkelt stemme imod. Den store trafikomlægning af Holmens Kanal til 21 mio. kr. viser sig ikke at skabe flere baner til biler. Den giver dog bedre forhold for busser og cyklister.

Ifølge den detaljerede lokalplan, som JPK er i besiddelse af, anlægges der kun én ekstra busbane og en særlig cykelsti langs Danske Banks facade over for Nationalbanken. Foran Danske Bank anlægges samtidig en ny stor øreformet plads, der går helt ud til det sted, hvor statuen står i dag – og pladsen æder mindst to vejbaner. Det står i indstillingen fra bygge- og teknikudvalget, at "kapaciteten for biltrafikken forbliver som i dag". Selve flytningen af statuen er beregnet til at koste 500.000 kr.

Polemikken og protester har bølget i avisernes debatspalter: Der er talt om vold mod et nationalt klenodie, der historisk

FAKTA

Kronologi

- ▶ 1864 – Holmens Kanal, der var flodens "Nyhavn", hvis vande flød op til Kgs. Nytorv, blev lukket.
- ▶ 1881 – Statuen af Niels Juel blev rejst i 200-året for slaget i Køge Bugt 2002. Forslaget om at flytte statuen så dagens lys den 8. maj, hvor det indgik som en del af forandringen af Kgs. Nytorv, når Metroen åbnede.
- ▶ Den 15. januar 2003 – kommunens bygge- og teknikudvalg anbefalede, at omlægningen skulle iværksættes, men ville lige vende det med økonomiforvaltningen, da omkostningerne var anseelige.
- ▶ Den 4. februar 2003 – økonomiforvaltningen sagde god for hele projektet, men bemærker, at de manglende afgifter fra de 23 sløjfede P-pladser skal dækkes.
- ▶ Den 20. februar 2003 – BR beslutter med stort flertal at bruge 21 mio. kr. på omlægningen.

hører til på det sted, og at biltrafikken endnu en gang får mere asfalt at brede sig på i centrum.

CD: En lappeløsning

Den eneste BR-politiker, der torsdag stemte imod var Centrum-Demokraternes gruppeformand, A. Ben Haddou, som siger: »Det er en lappeløsning, der ikke løser nogen trafikpropper på lang sigt. Det hænger ikke sammen, at man fjerner en statue for at skabe mere plads, når man samtidig laver en ny og større offentlig plads – uden trafik – på samme sted! Det skuffer mig. Også at både de konservative og Venstre vil gå med til at fjerne et kulturelt mindesmærke, der er lavet til stedet,« understreger han, der har modarbejdet ideen, siden den blev fremlagt den 8. maj i fjor.

Det konservative BR-medlem Ole Hentzen skulle ifølge A. Ben Haddou på mødet have talt varmt for

hele projektet og hele flytningen, og Hentzen mente, at admiralen Niels Juel fra sin nye udkigspost i Havnegade bedre kunne se ned mod Køge Bugt, hvor han helt modigt sænkede den fjendtlige svenske flåde.

»Fra Havnegade kan man altså ikke se Køge Bugt, søhelten kan højst se over til Barsebäck,« griner han.

Hans rød-grønne kollega Mikkel Warming fra Enhedslisten stemte som resten af Borgerrepræsentationen for, fordi det styrker både den kollektive trafiks fremkommelighed og cyklisternes tryghed. »Samtidig mener jeg, at søhelten får en meget bedre placering ved havnefronten. Det virker mere naturligt. Hvis han skulle stå på den kommende plads foran Dansk Bank, ville han stå klempt,« påpeger Mikkel Warming.

jpk@jp.dk

astmabørn

ALLERGI

Hostende børn med piven- de vejtrækning og deres bekymrede forældre har fået en håndsrækning i kampen mod den ubehagelige lungelidelse. I går åbnede Dansk Børne Astma Center på Amtssygehuset i Gentofte og markerede dermed, at sundhedsvæsenet op- ruster på astma- og alle- rgiområdet.

Astmaen rammer syv procent af alle danske skolebørn og dobbelt så mange yngre børn, der endnu ikke er kommet i skolealderen.

Centret ligger i for- bindelse med Danmarks

største børneallergi- ambulatorium, som i forvejen hjælper bl.a. astmabørn med svære vejtrækningsproblemer.

Yderligere forskning

I samarbejde med univer- siteterne i København, Odense og Århus skal der forskes yderligere i års- gerne til sygdommen og i, hvordan behandlingen kan blive forbedret.

Det nyoprettede center er en del af regeringens folkesundhedsprogram. Regeringen bidrager med 16 millioner kroner over de næste fire år.

Derudover støttes forskningen af en række private fonde. *engell*

Afklaring ønskes om Fælledbadet

SVØMNING

Af ASGER WESTH

Først var der penge til en overdækning af Fælled- badet på Østerbro, men så glemte de københavnske politikere at sætte dem af på årets budget.

Efter voldsom kritik fra de københavnske svøm- meklubber fandt politi- kerne med overborgme- ster Jens Kramer Mikkel- sen (S) i spidsen kort før jul dog de 1,8 mio. kr., der sikrer en fortsat over- dækning af Fælledbadet frem til den 15. maj.

Var pengene ikke kom- met, skulle badet have været lukket i begyndel- sen af året, og kulturborg- mester Martin Geertsen (V) kritiserede dengang den sene udmelding og den usikre situation, som svømmerne blev sat i. Borgerrepræsentationen har nu formelt sagt god for bevillingen, men de konservative ønsker, at

der en gang for alle bliver truffet en afgørelse om Fælledbadets fremtid i stedet for de midlertidige løsninger.

»Jeg er selvfølgelig glad for, at det er lykkedes at finde pengene. Der har været al for megen uklar- hed, og hele forløbet har ikke været særlig elegant. Men jeg opfordrer til, at vi tager en debat om Fælled- badets fremtid efter den 15. maj. Vi er nødt til at beslutte, om der skal være en permanent overdæk- ning af badet eller ej. Ellers kommer vi til at stå med præcis det samme problem og sætter svøm- meklubberne i den samme situation igen, hvor de ikke ved, om de kan bruge badet om vinteren,« siger medlem af Kultur- og fritidsudvalget Helle Sjelle (K).

asger.westh@jp.dk

FÅ EN NY
Olie-/gaskedel el. fjernvarme unit
 Fra kr. **19.800,-**
 Vi laver stadig nye tagrender pr. mtr. 275,-
 Alle priser er ex. moms

J.A.S. VVS • 40 95 65 62
 v/John Samuelson • www.jasvvs.dk

Bali - Costa Rica - Vietnam

Kommunikation
 Filosofi
 Teambuilding
 Projektstyring
 Antropologi
 Psykologi
 Spansk

3 måneders kurser - Fælles udrejse - Danske undervisere
 www.danskstudiecenter.dk - Tlf. 48 17 10 60

Oplev BeoVision 3

32" widescreen setup til jubilæumspris

Bang & Olufsen lancerede sit første fjernsyn for mere end 50 år siden. Det fejrer vi nu med en helt ekstraordinær jubilæumspris på BeoVision 3. Et enestående widescreen setup som i al sin enkelhed udtrykker de værdier, Bang & Olufsen har tilført fjernsynet gennem 5 årtier... i lyd, billede, betjeningskomfort og design.

BeoVision 3
 + DVD afspiller, DVD1 eller Video, BeoCord V8000
 + ny stand (se ill.)

Jubilæumspris - spar op til kr. 5.490,-

Erhvervs
 for virksomheder i
 onsdag d. 12. mar

200

INVIT

Lyngby-Taarbæk Kommune ind
 erhvervsvirksomheder i kommu

Erhvervskonferenc
 i Lyngby Kulturhus

Kommunen håber, at alle virk
 konferencen.

Dagens program:

- Erhvervslivet og kommunen
- Lyngby-Taarbæk som uddat
- HUR - regional myndighed

Der vil være oplæg fra borgme
 formand Bent Knie-Andersen,
 nelsescenter, Lunds Universitet,
 Efter konferencen serveres en

Tilmelding senest tirsdag den

Lyngby Rådhus, 28
 Telefon 45 97 31
 E-mail: mab@tk.dk

De vil måske endeligt prog
 Såfremt De ikke hører andet,
 det ønskede antal pladser.

Me
 Rolf A
 LYNGBY-T

SVARKUPON Erhvervskonferenc
 Kulturhus, Klampenborgvej 215B, Kuf
 2003 til: Lyngby-Taarbæk Kommune,

Navn: _____
 Virksomhed: _____
 Adresse: _____
 Telefon: _____
 E-mail: _____

INDLEVERING

JPK bl. 2/2-03

Statue af søhelt foreslås fredet

JP-Kbh.
6/2-03

Foreningen for Bygningskultur vil bruge sin ret til at få Kulturministeriet til at frede søhelten Niels Juel. Kommunen vil fjerne ham, da Holmens Kanal skal være ét stort trafikkrøds.

FLYTNING

Af JENS-ARNE SØRENSEN

Kulturminister Brian Mikkelsen (K) bliver nu inddraget i stormvejret om, hvorvidt statuen af søhelten Niels Juel på Holmens Kanal skal blive eller rejse.

Admiralen Niels Juel, der i 1677 med stor list sænkede den svenske flåde, står i disse uger selv og vakler på sin sokkel på den overdækkede flådekanal midt i det store vejkrøds ved Nationalbanken.

Først besluttes det på Rådhuset, at statuen skal væk, fordi den står i vejen. Holmens Kanal skal udvides for biltrafik.

Det næste øjeblik protesteres der mod at røre den gamle søhelt. Han skal blive på sokkel på det sted, hvor hans flåde lå ved bolværket i Holmens Kanal inden svensken blev sendt ned på bunden af Køge Bugt.

Det seneste er, at Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur – i daglig tale By og Land – nu vil frede søhel-

ten, så han kan blive på sin plads.

By og Land har ret til at få sit fredningsforslag fremlagt for kulturministerens særlige fredningsorgan, Det Særlige Bygningssyn.

Andre trafikløsninger

Formanden for fredningsudvalget i By og Land, Klaus Eggers Hansen begrundet over for JP København, hvorfor Niels Juel hører hjemme netop midt i krydset:

»Statuen blev opstillet i 1881 som samlende nationalt symbol efter nederlaget i 1864 lige på det sted, fordi her gik den kanal, hvor flådens skibe lå for anker. Admiralitetet lå også her ved Holmens Kanal, og søhelten er selv begravet i Holmens Kirke, der, før den blev kirke, var ankersmedje for flåden.

Han tilføjer:

»Der er nemmere trafikløsninger end at flytte statuen fra sit logiske ståsted. Vi vil bruge vor indflydelse og Kulturministeriet og Det Særlige Bygningssyn må og skal se på det,« mener Klaus Eggers Hansen.

Københavns Kommunes Trafik- og Miljøudvalg har for godt to uger siden besluttet at fjerne helten og i stedet rulle ham hen i Havnegade, hvorfra han kan spejle over mod fjenden i Malmö. Og BR skal bevilge 21 mio. kr. til det samlede vejprojekt.

Flere kritikere har i læserbrev osv. argumenteret for at det ville være logisk at inddrage de ubenyttede to vejbaner, der går langs Dansk Banks hovedsæde.

Det var i går ikke muligt at få et svar fra Kulturministeriet på, hvor længe der vil gå, inden der tages stilling til sagen om Niels Juel.

Foto: TORBEN STROYER

SØHELT – Admiral Niels Juel levede fra 1626-1697 og fik ved sin død en statsbegravelse i Holmens Kirke, der tidligere var ankersmedje for flåden.

Niels Juel har fortjent bedre

DPK 15-2-03

TOM ELKÆR-HANSEN

En lille gruppe på tre orlogsflådefanatikere og så en med Niels Juel fjernt beslægtet lensbaron forsøger ved hjælp af kulturministeren at få væltet en enstemmig og fornuftig kommunal beslutning om flytning af Niels Juel, mener dagens skribent.

DE FLESTE DANSKERE er optaget af deres lands historie – især de positive begivenheder, og her er søhelten Niels Juels bedrifter nogle af de større. Vi har en iøjnefaldende statue af Niels Juel, et spektakulært monument skabt til beundring, erindring og eftertanke. Imidlertid ved de færreste, ikke engang de nærmest boende københavnere, at mindesmærket overhovedet findes, og de, der måtte vide det, ved sjældent, hvor det er placeret. Ingen har reel mulighed for at bemærke sig endelige vurderinger og tænke over meningen med det ellers ikke uanseelige monument. Hvorfor mon det?

Fordi Niels Juel-figuren på sin store sokkel med overdådig udsmykning, dens basis med omgivende rækværk flankeret af markante lysstandere fra tiden er blevet lukket inde mellem høje, snærende bygningsfacader, der puster alt liv ud af det stort tænkte mindesmærke for søhelten, der for at sætte prikken over forsvindingsnummeret er kamoufleret af en tæt og nærgående trafik.

Set fra Kongens Nytorvsiden opsuges Niels Juel-statuen ganske af Arne Jacobsens store grå nationalbankfacade. Arne Jacobsen var da heller ikke glad for, at Niels Juel skulle stå foran den nye Nationalbank – ikke fordi Niels Juel-monumentet ville genere bygningsmærket, men fordi bygningsværket, som Arne Jacobsen sagde, ville puste det sidste liv ud af den gestikulerende Niels Juel.

SET FRA CHRISTIANSBORG og Holmens Kirke-siden forsvinder Niels Juel-figuren ganske i kampen mellem ØK's og Hafnia's gamle hovedsæders konkurrerende pseudomaurisk orientalske

Foto: TORBEN STROYER

henholdsvis senromantiske kvaderstilsstil – begge pustet voldsomt op, formentlig i et forsøg på at overgå hinanden.

Taberen er blevet Niels Juel-mindesmærket, der er udformet til anderledes beskedne omgivelser, men som nu knuses mellem de to påtrængende prestigebyggerier.

Biltrafikken – ja, den skal jo være der, for København er en levende by i en, heldigvis, riven udvikling – men for Niels Juel-monumentet virker den som en flok sensommersult-

ne hvepse på en syltetøjsmad. Når trafikken er tungest og tættest, ses kun søhelten løftede arm, der som en fortvivlet trafikbetjent prøver at skabe orden i kaosset. Resten af admiralen er skjult for alles blikke.

ALT DETTE VED Københavns bystyre udmærket, og Vej og Park-forvaltningen har da også fundet en udvej, som nu er vedtaget: Niels Juel-monumentet flyttes til den nye havnepromenades midtpunkt, altså midt på strækningen fra Nyhavns Mindeanker ned til og langs Havnegade og så op til Holmens Kirke – en

jævnt hen genial løsning!

Her får søhelten den udsigt til vandet, der har været ham forment i mere end 100 år. Han får den vidde, han har været vant til fra sit virke på havet. Som udsigt vil admiralen – i stedet for kontorpaladserne omkring Holmens Kanal – få Gammel Dok og lokaliteten for det gamle, efter sigende Nordeuropas ældste, skibsværft Eigtveds Pakhus og Udenrigsministeriet og ved et kig til venstre "den ny holm" med mastekranen, kronetårnet og det hele. Det vil være velfortjent efter alle de år i uberettiget "fængsel" mellem stængende mure. Hans baggrund vil blive Havnegades husrække, der stilistisk svarer til den gamle Nationalbank, som var den kulisser, Niels Juel-monumentet blev skabt til.

Publikum vil spadserende eller sidende kunne bese admiralsfiguren på meget lang, fjern og nærmere samt helt kort afstand – og fra alle sider, Christian IV's Bro, Charlottenborg og Havnegade-Nyhavnshjørnet samt sågar fra søen. Hvilken gevinst for turbaudgiderne vil det ikke blive at

kunne føje en omtale af admiralen og hans bedrifter til deres repertoire? Der er da også blandt almindelige danskere en overvældende begejstring for Vej & Parks plan og bystyrets vedtagelse.

RÅDHUSET'S LØSNING er genial – men intet er så godt, at der ikke er en eller anden, der forsøger at stikke en kæp i hjulet! Ifølge Jyllands-Posten den 6.2 vil By og Land forsøge at få Niels Juel-statuen fredet – det lyder i øvrigt mærkeligt, at den ikke allerede er det – og samme dato oplyste TV 2 Lorry, at kulturministeren – angiveligt på opfordring, og her skal ikke gættes på fra hvem – overvejer en fredning af monumentet. Men hvad er det,

»Niels Juel kan udmærket tænkes at have stået på Gammelholms strand og beordret den færdigudrustede flåde af sted.«

der skal fredes? Er det mindesmærket "per se" dvs. skulpturen på sin sokkel og basis, isoleret betragtet, eventuelt sammen med de umiddelbare omgivelser, rækværk, gadelamper osv., der ønskes fredet? I så fald vil det kun gøre værket mere værdifuldt – både for dets bevaring og for publikums mulig-

hed for at bese og opleve det – at det placeres i den nye havnepromenades frie rum.

Er det derimod en fredning af værket "in situ", altså af monumentet i sine oprindelige omgivelser, der tænkes på, ja, så er idéen jo håbløs. Selvfølgelig er det muligt at lade monumentet stå på det fysiske sted, hvor det opførtes i 1881 – men omgivelserne! De er alle og på alle tænkelige måder totalt forskellige fra 1881-omgivelserne. Den utopiske "in situ"-fredning ville kræve, at de fredende myndigheder nedrev Arne Jacobsens Nationalbank og genopførte den gamle, som den blev opført i 1870'erne, fjernede eller tilbageførte de øvrige omgivende bygninger, opført eller omformet i perioden fra 1880'ernes midte til begyndelsen af 1900-tallet, osv. – og den løsning er vel næppe mange bemærkninger værd – men det er jo forudsætningen for en ægte "in situ"-løsning!

Tænker de fredningsivrige – noget snævert – kun på den fysiske lokalitet dvs. uden hensyn til stedets egnethed, omgivelserne, publikums mulighed for at opleve værket, byens udvikling osv., osv., så er der hverken nogen praktiske (tværtimod), æstetiske (bortset fra det grimmes æstetik) eller fremhævende (thi søhelten bemærkes jo af ingen) argumenter, der taler for. Hvad er fredningsfolkernes begrundelse mon så?

NIELS JUEL-monumentet er p.t. placeret i yderkanten af Gammelholm, hvor en nu opfyldt kanal i sin tid brugtes til at bugserede de nybyggede skibsskrog fra Bremerholm til havnens smedje, rebslageri og sejlmagerværksted, mastekran, aptering og bestykning.

Niels Juel har med garanti aldrig taget ophold midt i omtalte kanal, der i øvrigt også fungerede som afløbsrende for den indre by, for med sin grandiose gestik at dirigere de ufærdige skibsskrog. Der er med andre ord heller ikke noget historisk belæg for, at monumentet skal forblive, ja, overhovedet stå i Holmens Kanal.

Hvor foregik så hovedparten af den nybyggede krigsmarines færdiggørelse på Niels Juels tid? På Gammelholm – selvfølgelig. Vore museer kan fremvise utallige malede beviser herpå!

Hvor samledes så den færdigudrustede flåde til admirals sidste eftersyn og for at modtage dennes ordre om mål, strategi og afsejling? I havnen ud for Gammelholm! Niels Juel kan udmærket tænkes at have stået på Gammelholms strand og beordret den færdigudrustede flåde af sted.

DER KAN MED andre ord ikke fremføres et eneste sagligt argument for Holmens Kanal-placeringen af Niels Juel-monumentet, men derimod et utal af grunde til, at søhelten statue skal anbringes frit og åbent ved vandet, hvor den kommende havnepromenade vil udvide sig til en plads for enden af Peder Skrams Gade.

Det allervigtigste argument for denne placering er, at flertallet af almindelige danskere, borgerne i København og specielt Gammelholms beboere udtrykker glæde, ja, er taknemmelige over, at den længe ventede, stort tænkte havnepromenade snart bliver en kendsgerning – tilmed med Niels Juel-monumentet i centrum.

Kongens Nytorv 8,
1050 København K
Telefon: 33 30 30 30
Fax: 33 30 80 01
E-mail: jpk@jp.dk
Debat: debat.jpk@jp.dk
Udgiver og tryk: Jyllands-Postens
Fond - Jyllands-Posten A/S

Ansv. chefredaktør: Carsten Juste
Redaktør: Claus Johansen
Nyhedsredaktører:
Peter Rosendal
Peter Willatzen
Debatredaktør:
Edith Rasmussen

Særlige plejehensyn

DE KOM HERTIL i begyndelsen af 1970'erne. Gæstearbejdere, fremmedarbejdere, indvandrere, og hvad de ellers blev kaldt. Tiltrængt arbejdskraft fra Sydeuropa, Tyrkiet og Asien. I dag har mange af dem nået pensionsalderen og bliver naturligt nok for en dels vedkommende efterhånden så pasningskrævende, at de må på plejehjem. Som de fleste andre borgere i landet.

Et særligt problem melder sig imidlertid for nogle af disse danskere med fremmed baggrund. En del af dem blev aldrig integreret ordentligt i det omgivende samfund og lærte aldrig at mestre det danske sprog. En omstændighed, der måske betyder mindre i familiens og vennernes sluttede kredse, men som klart må være et alvorligt handicap, hvis man på grund af sygdom eller svækkelse tvinges til at flytte ind på et plejehjem, der fortrinsvis bebos af dansktalende ældre.

Beregninger har vist, at der alene i Københavns Kommune i øjeblikket er over 4000 ældre over 60 år med etnisk baggrund. Og tallet forventes at stige til det dobbelte i løbet af de kommende ti år. Det fik forleden sundheds- og omsorgsudvalget i Københavns Borgerrepræsentation til at beslutte, at der nu skal udarbejdes en strategi for, hvordan også denne gruppe ældre kan få en betryggende alderdom.

Overvejelserne går i øjeblikket bl.a. på muligheden for at oprette særlige plejehjem og beskyttede boliger, på hvordan man sikrer tilstrækkeligt med flersprogede plejehjemsassistenter og andre, der kender disse ældres behov, samt hvordan man bedst muligt informerer målgruppen om de specielle tilbud, kommunen kan give.

Dette initiativ og disse overvejelser er der al mulig grund til at bakke op. Sprogbarrierer er noget af det, der for alvor kan isolere et menneske fra omverdenen, og at tvinge mennesker i den sidste skrøbelige del af deres liv til at lære at beherske det danske sprog, hvis de aldrig har gjort det før, ville være både urimeligt og uanstændigt.

Derfor må der i stedet tages fat på at udvide og forbedre de eksisterende pasningsformer. I forvejen rummer København to jødiske plejehjem, ligesom der i mange år har været specifikke pasningsmuligheder for ældre med særlige handicap, så positiv særbehandling af udvalgte ældregrupper er langt fra et ukendt fænomen i den kommunale plejesektor. Samtidig har gruppen af ældre danskere med etnisk baggrund et naturligt krav på en lige så god og trykaldersom som alle andre, hvilket individuelle tilbud til denne gruppe kan være med til at sikre.

FREDNING

Niels Juel skal have fred

Klaus Eggers Hansen
Landsforeningen for Bygnings- og
Landskabskultur

Hanne Trebbien beklager sig i JP København den 14. februar over, at nogen kommer rendende, når alting er afgjort, og vil have Niels Juel-statuen fredet. Sagen er, at Udvalget for Trafik og Miljø i Københavns Kommune først sent i planlægningsfasen for Kgs. Nytorv-Holmens Kanal (maj 2002) får ideer omkring Niels Juel-statuen. Da er den offentlige høringsfase for længst overstået i 2001. Efter en højst misvisende sagsfremstilling skulle udvalget i oktober 2002 vælge mellem to muligheder: At rykke statuen nogle meter nærmere husrækken og uden for kørebanerne – eller flytte den helt væk til havnefronten.

Problemet søgtes klaret ved en slags nabohøring uden at inddrage den store offentlighed i diskussionen. I den snævre kreds er der dog modstandere af en flytning, bl.a. Akademirådet og Danske Bank, og Orlogsmuseet har også givet udtryk for sin uvilje mod en flytning.

En rodet høringsituation

Det er mest modtagerne af statuen ved havnefronten, der er positive. Det er uacceptabelt, at Københavns Kommune ikke bringer en sag, der vedrører borgerne så meget, ud til en ordentlig offentlig

Arkivfoto: TORBEN STROYER

høring.

Denne rodede høringsituation, synes vi, er en god anledning til at få prøvet hos Det Særlige Bygningssyn, om ikke også

Niels Juel-statuen i lighed med f.eks. statuen på Kgs. Nytorv burde være fredet på sin oprindelige plads, som billedhuggeren T. Stein lavede den til. En

fredning af dette unikke monument burde for mange år siden være bragt i orden.

MOTORVEJ

Ballerup har en forpligtelse

Carsten Sloth
Nøddeulunden 394
2765 Smørum

Der er for tiden mange læserbreve om en eventuel motorvejsforbindelse til Frederikssund – og det er altid godt i et demokratisk samfund.

Jeg er en af de mange tusinde, der til daglig arbejder i Laurruparken, og her er de daglige meldinger fra mine kolleger: "Køen på Helsingør-motorvejen er ulidelig", "Køen på Køge-Bugt motorvejen er ikke til at holde ud" og "Køen på Holbæk-motorvejen er stærkt irriterende". Sjovt nok er der aldrig nogen meldinger om tra-

fikken på Frederikssundsvej – er der mon sammenhæng med, at trafikken her glider forholdsvis fornuftigt?

Hvis trafikminister Flemming Hansen virkelig ønsker at bruge en masse yderligere penge på motorveje i Københavns områdene, så var det måske en overvejelse værd at bruge dem på de motorveje, hvor der dagligt er "klumper", og hvor trafikradioen hver morgen bringer de samme kø-meldinger.

Såfremt der ønskes en forbedring på vejene til og fra Frederikssund, var det måske yderligere en overvejelse værd – blot at bruge

et mindre beløb til udvidelse af de tre kryds i Ballerup Kommune, der notorisk skaber kødannelser – og som nu angiveligt får seriøse politikere til at overveje en motorvejsløsning?

Hvor er Ballerups aktie?

Apropos Ballerup Kommune, hvor er så dens aktie i al dette?

Jeg har nu arbejdet i 15 år i Laurruparken, og der er stort set kun foretaget små udvidelser i forhold til den infrastruktur, der blev anlagt i starten af 1980'erne. Har kommunen slet ingen forpligtelser, når den selv samme kommune

"skovler penge" ind i virksomhedsskat?

Når jeg starter med at stille forslaget om at bruge pengene rigtigt, bør politikerne se på vort samfund som en helhed og sikre, at pengene kommer de mennesker til gode, der virkelig har brug for dem. Så undlad venligst hr. Trafikminister, at bruge unødvendige milliarder på nye unødvendige motorveje, men brug dem dér, hvor behovet er. Eller allerbedst – overfør i stedet pengene til socialministeren, så hun kan få styrket velfærdsstaten og dermed give penge til dem, der har behovet.

FOKUS

En historieløs beslutning

POLITIKERNE PÅ Københavns Rådhus har gjort det igen!

ethvert hensyn til hovedstadens arkitektoniske kvaliteter og miniferstet form for

placeringen ikke anses for at være en nødvendig forudsætning for oplevelsen af monumentet til mødet

tænkt sig at sin helhed o Monumente anlæg, som

Inge

Lars Fenger o
Fristaden Ch
1407 Københ

Hvor har I leder den Christiani blandt an fund af st hårde sto forbindel viser imi naliteten Christiani dokumer stand!

Det er Christiani legaliser fod med også vel junkblo forbudt Fristade udsmid bruge, l hårde s eneste Danma

Vi h afhold de tre l Per La havns Wagn Narkc Jensen Static Chris have stoffe temr

P

Kim F
Sorte
2100

Ons
Køl
ste
orc
på

v
sor
at
op
pr
st
os
m
vi
tu
fj
b

d
o
v
F
o
h
v

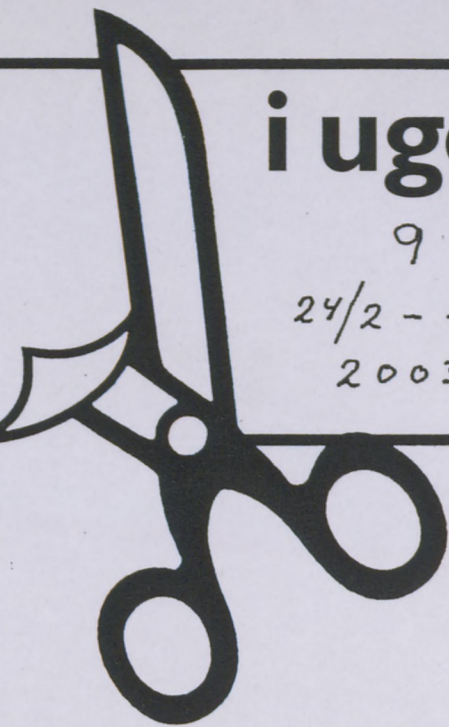
sakset

i uge

9

24/2 - 2/3

2003

Københavns Kommune
Bygge- og Teknikforvaltningen

Belegget findes i

27/2

Niels Juels jordiske rester har siden 1709 været opbevaret i et kapel i Holmens Kirke få hundrede meter længere henne ad gaden.

Foto: Keld Navntoft

**DET
GAMLE
GULD**

Naturligvis bør statuen af Niels Juel i København ikke flyttes. Den er en del af vores historie – og historien er vigtig at fastholde.

Til kamp for søhelten!

Kommentar

AF
TORBEN
WEIRUP

Politikerne har selvfølgelig gode trafikale argumenter for at flytte statuen af Niels Juel fra sin plads i krydset ved Holmens Kanal i København, for

ellers gjorde de det vel ikke. Trods alt. Men spørgsmålet er, om argumenterne er tungtvæjende nok i forhold til den nationale kulturarv?

Næppe. Byers og deres indbyggeres behov ændrer sig. Det er derfor, huse undertiden bliver revet ned for at give plads til nyere og forhåbentlig bedre og mere hensigtsmæssige erstatninger (og undertiden kunne man såmænd gerne gå raskere til værks i forandringen af byen, det er jo ikke noget frilandsmuseum). Men

der er også grænser for vandalismen, bør i hvert fald være det. Skulpturer af denne art er en del af vores historie, som forvejen er vanskelig nok at få hold på i en tid præget af stadig flere historieløse årgange uden et sammenhængende billede af den lange udvikling, der er forudsætning for vores måde at indrette samfundet på.

Byer ændrer sig, skrev jeg, og stedet, hvor Theobald Steins statue fra 1881 af søhelten Niels Juel, har for længst

skiftet karakter. Trafikken er intens, og en af naboerne er Arne Jacobsens modernistiske nationalbank, men det kan ikke tjene som et argument for at flytte skulpturen til en plads ved havnen. Kunst og historie bør være levende til stede i hverdagen – og rejseglade politikere kunne med fordel opsøge byer i landene omkring os, hvor der ofte er en større pietetsfølelse for de mindesmærker, der fortæller om fortiden. Både i konkret forsvarspolitisk forstand – og så vi ved, at byen

er et resultat af mange generationers liv, arbejde og tolkning af samtiden.

Derfor må man i tilfælde som disse finde andre løsninger (og i øvrigt var det vist forestillinger, at Metroen skulle reducere bustrafikken i hovedstaden?), og en protest mod Borgerrepræsentationens beslutning er uomgængelig. Også fordi man kan frygte for næste gang, et kulturelt og historisk mindesmærke, står i vejen for den trafik, der er ved at kvæle København (og dette er ellers ikke et angreb på privatbilismen). Bliver det Frihedstøtten foran Hovedbanegården? Caritas-byen? Eldste springvand – på Gammel Torv? Eller for den sags skyld Absalon på Højbro Plads? Hvem Absalon var? Det var ham, der grundlagde København.

tow@berlingske.dk